

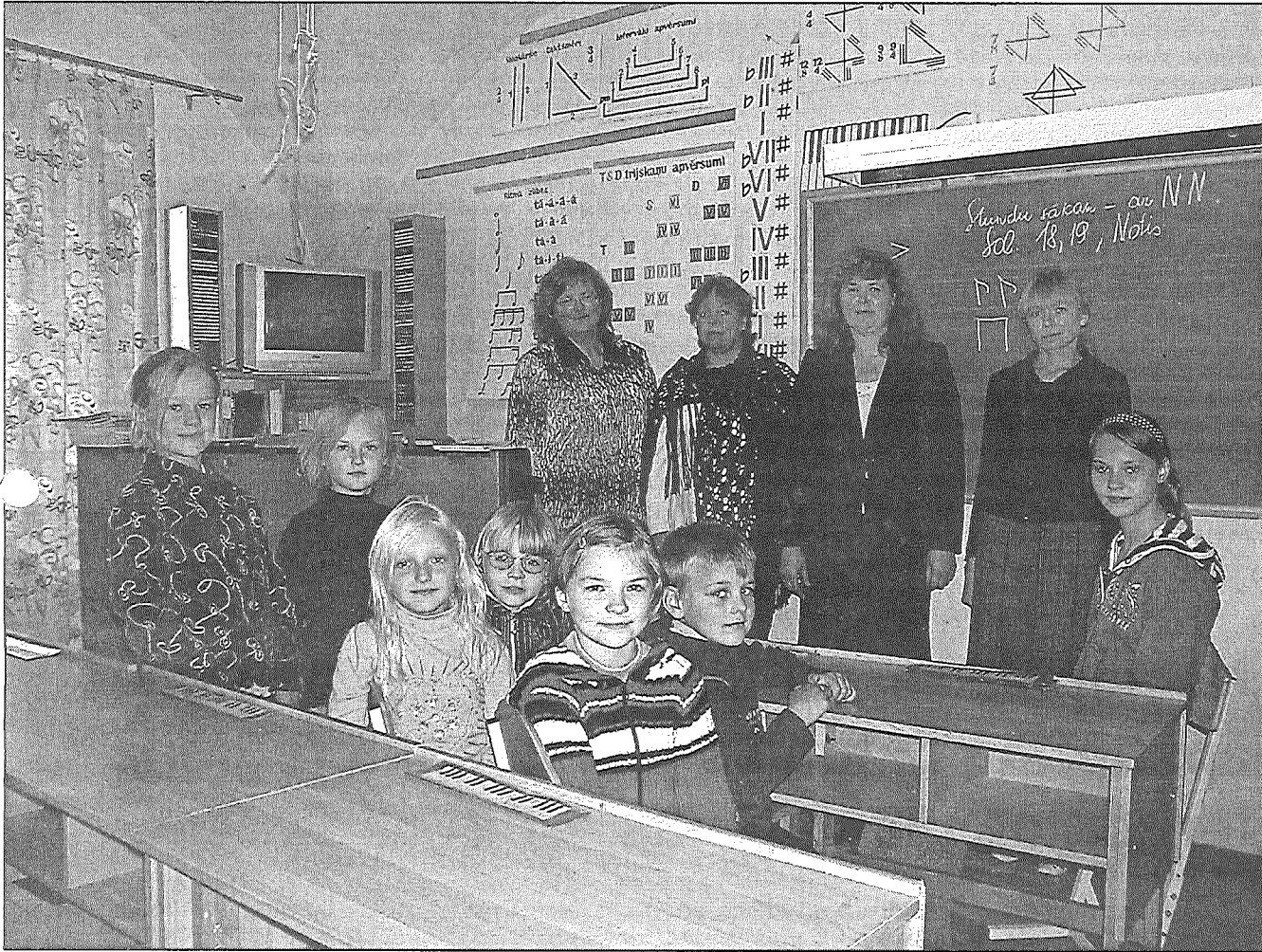
ISSN 1407-9021

PREIĻU GALVENĀ BIBLIOTĒKA
BĒRNU LITERĀTŪRAS
NODALA

ZINĀS

● OTRDIENA, 2007. GADA 25. SEPTEMBRIS ● Nr. 71 (7766) ● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,28

Skola, kam nav līdzīgas

Desmitiem tūkstoši svētceļnieku gadu gaitā ir ar dziļu savilņojumu sirdīs klausījušies bērnu skanīgo balsu izpildījumā dziedājumus Aglonas bazilikā 14. un 15. augustā, kā arī citviet Latvijā. Tie, kas rada šo garīgo pacēlumu, ir Aglonas bazilikas kora skolas audzēkņi un arī absolventi. Attēlā Aglonas bazilikas kora skolas pedagogi: direktore, kora un diriģēšanas skolotāja Ieva Lazdāne (no kreisās), dziedāšanas skolotāja Irēna Leonova, mūzikas teorijas un dziedāšanas skolotāja Iveta Soldāne, klavierspēles un ērģelispēles skolotāja Rita Leiduma kopā ar daļu no saviem audzēkņiem. Foto: A. Dzerkalis

Uz pirmajiem 15 pastāvēšanas gadiem šomēnes atskatās Aglonas bazilikas kora skola. Šie gadi bijuši piepildīti ar skolas dibināšanas un tapšanas rūpēm, ar attīstību un augšupeju, ar savas atpazīstamības nostiprināšanu tālu ārpus rajona un pat valsts robežām. Šodien droši var teikt, ka Aglonas bazilikas kora skolai NAV LĪDZĪGAS.

Rīkojums par skolas dibināšanu tika parakstīts 1992. gada 17. augustā, stāstīja skolas direktore IEVA LAZDĀNE, tiekoties ar «Novadnieku» kora dziedāšanas mācību klasē. Lai bērniem nesaltu, grīdas no vietas izklātas ar bieziem paklājiem. Iekārtots kora podests, uz kura pakāpieniem novietotas krēslu rindas. Tie – bazilikas dāvana skolas desmit gadu jubilejā. Bērniem garās dziedāšanas stundas nav jāpavada stāvēt kājās, viņi sēž. Direktore pavadībā aplūkojām arī citas skolas telpas. Bija pēcpusdiena, bērni uz mūzikas nodarbībām ieradās pēc mācību stundām vispārīgajās skolās. Kora skola atrodas Aglonas bazilikai piederošās klostera ēkas pirmajā stāvā. Ienācējam ir mazliet sarežģīti orientēties plašajos koridoros, pagriezienos un daudzajās durvīs, taču bērni ar nošu mapītēm rokās te spurdza viegli un atrāsīti. Gaitenīs un klašu telpās ir redzamas arkas, nišas un citi arhitektoniski veidojumi, jo

klostera ēka laikiem cauri saglabājusi savu specifisko tēlu. Tajā pašā laikā iekārtojumā jūtama arī 21. gadsimta elpa – datori un citi mūsdienu tehnikas brīnumi, piemēram, digitālās klavieres. No citām mūzikas skolām šī iestāde atšķiras ar īpašu garīgo piepildījumu, jo katrā klasē goda vietā ir krucifikss, bet ir arī kopīgais – mūzikas instrumenti un daudzie mācību materiāli, kas bērnus ievada skaņu pasaulē.

Tā paša – 1992. – gada 26. septembrī notika pirmais audzēkņu uzņemšanas eksāmens, stāstīja Ieva Lazdāne, kas skolu vada kopš pirmās dibināšanas dienas. Viņas vadībā pabeigts skolas veidošanās process. Pirmajā gadā bija tikai 1. klase, pēc tam nāca klāt vēl viena 1. klase, un tā – kamēr tikām līdz 7. klasei, jo sākumā bija septiņu klašu apmācības, stāstīja Ieva Lazdāne. Pēc tam visām mūzikas skolām bija jāpāriet uz astoņu gadu apmācību. Ilgu laiku daudz kas notika pirmo reizi: līdz-

dalība pirmajā dievkalpojumā, uzstāšanās pirmajā koncertā. Bet arī šogad bijis kaut kas tāds, kas piedzīvots pirmo reizi, mūsu kādreizējā audzēkne jau absolvēja Mūzikas akadēmiju, teica direktore, priecājoties, ka jaunie sekmīgi beigusi augstskolu un tagad strādā par mūzikas skolotāju kādā no Rīgas skolām. Patlaban, septembrī, sakarā ar skolas jubileju turpinās vairāku koncertu cikls, un ar gaišām gandarījuma izjūtām pedagogi uzņēma pirmo ērģelmūzikas koncertu, kurā jaunie mūziķi bija redzami trijās attīstības pakāpēs: pašreizējie audzēkņi, jaunieši, kas mācās Daugavpils mūzikas vidusskolā, un Latvijas mūzikas akadēmijas studenti – bijušie skolas audzēkņi.

Aglonas bazilikas kora skolai ir divi dibinātāji – Aglonas bazilika un Preiļu rajona padome, kas gādā par saimnieciskajām lietām un darbinieku atalgojumu. Pirmajos gados skola mitinājās samērā lielā saspīstībā, bet pirms

gadiem desmit tai ierādītas plašākas telpas. Un tomēr, skolas akreditēšanas komisija, kas šeit strādāja šī gada janvārī un kopumā augstu novērtēja gan kolektīva, gan skolas saimnieku ieguldīto darbu, vēlējās redzēt vēl plašākas telpas, piemēram, atsevišķu klasi, kurā audzēkņi uz kavētos, gaidot savas stundas sākšanos. Lielā klase vēlama arī solfedžo nodarbībām, vajadzīga atsevišķa bibliotēka. Taču pedagogi un audzēkņi jūtas gandarīti par pašu galveno, par to, ka iestāde akreditēta uz sešiem gadiem, kas ir maksimālais akreditācijas laiks mūzikas skolām.

Raksturojot kora skolu, Ieva Lazdāne skaidroja, ka tā ir tāda pati kā jebkura cita profesionālās ievirzes – mūzikas izglītības iestāde, kurā darbojas vairākas – vijolspēles, akordeona, klavieru, kora un citas klases, taču šajā skolā ir tikai viena – kora – klase.

Turpinājums 5.lappusē

Zemkopjus aicina uz starptautisku izstādi Rāmavā

Līdz ar rudens atnākšanu zemkopji tiek aicināti uz tradicionālo starptautisko izstādi «Lauksaimniecības tehnika 2007» un «Lauku sēta 2007», kas izstāžu kompleksā «Rāmava» risināsies no 4. līdz 7. oktobrim, «Novadnieku» informē SIA «A.M.L.» izstāžu daļas vadītājs Gunārs Zalcmāns.

Izstādes rīkotāji sagatavojuši gan plašu semināru programmu, gan konferences, kā arī bagātu jaunumu klāstu par sekojošām tēmām: zemkopība; lopkopība; dārzkopība; biškopība; lauksaimniecības un zivsaimniecības produkcija; nelauksaimnieciskā uzņēmējdarbība laukos; celtniecība laukos; darba aizsardzība un darba apģērbi; pakalpojumi un serviss; informācija, izglītība un konsultācijas.

Mācīs bioloģiskos zemniekus

11. oktobrī pulksten 11.00 Vārkavas novada domes zālē uz izglītojošu semināru tiek aicināti rajona bioloģisko saimniecību īpašnieki, «Novadnieku» informē Preiļu lauku konsultāciju biroja.

Semināra tēma – «Produktīvo dzīvnieku ēdināšana ar saimniecībā ražotajiem barības līdzekļiem un papildus barību». Lekciju lasīs veterinārārsts, Latvijas Lauksaimniecības universitātes profesors Uldis Osītis. Semināru rīko Preiļu rajona lauksaimnieku apvienība.

Gada balvu saņems Vārkavas vidusskolas skolotāja

Sagaidot Skolotāju dienu, arī Izglītības un zinātnes ministrija (IZM) parūpējusi par priecīgu pārsteigumu – par Gada balvas piešķiršanu izcilēm izglītības un zinātnes darbiniekām. Šogad, 6. oktobrī IZM balvu – Gada diplomu un naudas prēmiju 500 latu apmērā saņems 30 Latvijas pedagogi un zinātnes darbinieki.

IZM balva par veiksmīgu un radošu darbu izglītības sistēmas pilnveidē, bērnu, jauniešu vai pieaugušo izglītošanā piešķirta arī Vārkavas vidusskolas bioloģijas un ķīmijas skolotājai Helenai Pizičai.

IZM iedibinātā tradīcija – Gada balvas piešķiršana – risinās jau devīto gadu pēc kārtas.

Izmaiņas atbalsta piešķiršanas kārtībā

Valdība akceptējusi Zemkopības ministrijas izstrādātos grozījumus Ministru kabineta noteikumos par valsts atbalstu lauksaimniecībai 2007. gadā un tā piešķiršanas kārtību.

Lai efektīvāk izmantotu pieejamos finanšu resursus līdz gada beigām un lai nodrošinātu atbalsta izmaksu par paveikto darbu pirmajā pusgadā, starppārskata iesniegšanas termiņš tika pagarināts.

Izvērtējot pieteikto subsīdiju līdzekļu pieprasījumu un izlietojumu, veikta finansējuma pārdale. Neizmantotais pasākuma «Atbalsts lauku un lauksaimnieku biedrību un nodibinājumu un lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvo sabiedrību attīstībai» finansējums tiek novirzīts pasākumam «Atbalsts bioloģiskās lauksaimniecības attīstībai» un «Atbalsts izglītībai, zinātnē un informācijas izplatīšanai».

Savukārt neizlietotais atbalsts lauksaimniecības nozaru risku samazināšanai tiek novirzīts apdrošināšanas polišu iegādes izdevumu segšanai.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Valsts civildienesta pārvalde piedāvā likvidēt ap 1500 vakanču valsts iestādēs

Valsts civildienesta pārvalde (VCP) ir secinājusi, ka patlaban valsts pārvaldē ir aptuveni 3000 brīvu amata vietu, un piedāvā likvidēt pusi no tām, žurnālistiem sacīja VCP priekšnieks Māris Skudra. Pēc Skudras prognozēm, šo brīvo vakanču samazināšana nākamā gada budžetā ļautu ietaupīt 13 miljonus latu. Kā norādīja premjers Aigars Kalvītis, samazinot štata vietu skaitu, ieviešot šādu fondu un apturot atalgojuma palielināšanu valsts sektorā, jau nākamā gada budžetā izdotos iekonomēt 55 līdz 60 miljonus latu. LETA jau ziņoja, ka valdība iepriekš noteica speciālu pilnvarojumu finanšu ministram Oskaram Spurdziņam gada pēdējās sešās nedēļās sekot līdz ministriju tēriņiem un tos ierobežot, lai novērstu līdzšinējos gadus novērotu praksi, ka ministrijas gada beigās cenšas iztērēt neizmantotos līdzekļus. Arī Kalvītis atbalstīja šādu iniciatīvu, norādot, ka tādējādi tiks novērsta līdz šim novērotā prakse, kad gada beigās ministrijās «nau- da tiek tērēta uz nebedu».

Pārtikas preču ražotāji bridina tirgotājus par piegādes cenu paaugstināšanu

Somēnes pārtikas preču ražotāji masveidā bridina tirgotājus par piegādes cenu paaugstināšanu, pastāstīja aptaujātie tirdzniecības uzņēmumu pārstāvji. Tirdzniecības tīkla «Maxima» preses sekretārs Ivars Andīšs stāstīja, ka pirmajās deviņās septembra dienās «Maxima» saņēmusi informāciju par 505 dažādu produktu sadārdzināšanos, kas ir 1% no tīkla veikālos tirgotā preču sortimenta. «Mūsu sešu gadu darba pieredzē kaut kas tāds tiek pieredzēts pirmo reizi,» teica Andīšs. SIA «Rimi Latvia» Marketinga un sabiedrisko attiecību vadītāja Zane Eniņa stāstīja, ka šomēnes no vairāk nekā 50 sadarbības partneriem saņemtas vēstules, kurās viņi informē par piegādes cenu paaugstinājumu, piebilstot, ka līdz gada beigām vēl ir gaidāms ražotāju cenu kāpums. «Rimi Latvia» visvairāk pieteikumu saņēmusi no piena ražotājiem, kuru produkcijai cenu kāpums sagaidāms par 30% jau šomēnes, savukārt maizes un miltu izstrādājumiem cena līdz gada beigām palielināsies par 20%, putrainiemi, risiem - vairs 10%, bet konservētajiem produktiem - par 12%-15%. «Kā galvenos iemeslus cenu sadārdzinājumam ražotāji min izejvielu sadārdzināšanos, vispārējās inflācijas pieaugumu, darbaspēka izmaksu palielināšanos, energoresursu un iepakojamo materiālu cenu pieaugumu,» stāstīja Eniņa.

Prezidents Zatlers devies uz Amerikas Savienotajām Valstīm

Jau pagājušās nedēļas nogalē Valsts prezidents Valdis Zatlers devās uz ASV un līdz 28. septembrim uzturēsies darba vizītē Ņujorkā, lai piedalītos ANO Ģenerālās asamblejas 62. sesijā, ziņo LETA. 26. septembrī Zatlers atklās ANO Ģenerālās asamblejas sēdi. Savā pirmajā starptautiskajā uzrunā Zatlers runā par ANO Drošības padomes reformu, Cilvēktiesību padomes darbu, dalību miera uzturēšanas misijās un attīstības sadarbību.

Ja valsti izveidosies krīzes situācija, Zatlers esot gatavs jebkurā brīdī pārtraukt komandējumu un atgriezties Latvijā. Kā teica Zatlers, viņaprāt pašlaik neesot pazīmju, ka valsti būtu izveidojusies krīze. Turklāt prezidents var vadīt valsti, arī neatrodoties tajā, un īsā laikā arī atgriezties. Prezidents uzskata, ka Saeima pašlaik ir ricības spējīga.

Ziņas sagatavoja T.Elste

INFORMĀCIJA

Preiļu rajona padome pulcina pašvaldības iestāžu vadītājus

2007. gada 19. septembrī notika Preiļu rajona padomes iestāžu vadītāju sapulce, uz kuru bija ieradušies iestāžu vadītāji — Andrejs Zagorskis (izglītības pārvalde), Aija Caune (Preiļu rajona bērnu un jauniešu centrs), Klavdiņa Zarāne (Preiļu rajona vakara (maiņa) un neklātienes vidusskola), Romāns Petrovs (Preiļu rajona bērnu un jauniešu sporta skola), Valija Rusiņa (Livānu mākslas skola), Valentīna Gribruška (iestāde «Salenieku pansionāts»), Tekla Bekeša (Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs), Didijs Vanags (Aglonas internātvīdusskola), Edgars Vaivods (Rudzātu speciālā internātpamatskola), Igors Derjagins (Preiļu rajona bērnu un jauniešu tehniskās jaunrades centrs), Vadims Krimans (Preiļu rajona pašvaldības budžeta iestāde «Veselības un aprūpes centrs «Aglona»»).

Visus klātesošos uzrunāja un ar jauno

rudens darba cēlienu sveica Preiļu rajona padomes priekšsēdētāja Helēna Streiķe un rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore. Sapulces ievadā Aina Pastore, padomes vārdā apsveica muzeja direktori Teklu Bekešu ar maģistra grādu iegūšanu, uzsverot, ka nav viegli apvienot mācību procesu ar veiksmīgu vadītājas darbu. Tālāk izpilddirektore informēja par aktualitātēm tuvākajā nākotnē, akcentējot darba aizsardzības nozīmi darba vietās, un sniedza norādes iestāžu jaunā budžeta sastādīšanai.

Preiļu rajona padomes Finanšu, ekonomikas un centralizētās grāmatvedības nodaļas vadītāja Bronislava Savicka, iestāžu vadītājiem atgādināja par izmaiņām grāmatvedības uzskaites ekonomiskās klasifikācijas kodos un precizējumiem grāmatvedības uzskaites un atskaites nolikumu izstrādē. Īpašu uzmanību B. Savicka lūdza pievērst 2007.

gadā apstiprināto izdevumu tāmju izpildē, nepieļaujot piešķirto līdzekļu pārtēriņu attiecīgo ekonomiskās klasifikācijas kodos.

Savukārt, padomes priekšsēdētāja H. Streiķe savā uzrunā atzīmēja, ka viņasprāt, iestādēm, ja tās attīstās, vienmēr pietrūkst līdzekļu, — tiem, kas neko nedara, arī naudas pietiek.

Šajā budžeta gadā visās iestādēs ir ieguldīts milzīgs darbs un naudas līdzekļi, taču ir arī virkne iesaistītu un nepabeigtu darbu, kurus plānots turpināt. Sapulces gaitā, katram iestādes vadītājam tika dota iespēja runāt par savas iestādes problēmām, un to nebija mazums. Jautājumi skāra gan saimniecisko, gan finansiālo darbību, gan arī kadru jautājumu.

Irēna Seladina,
Preiļu rajona padomes
preses sekretāre

Nacionālā reģionālās attīstības padome apstiprina Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojumus

Nacionālā reģionālās attīstības padome (NRAP) — Ministru kabineta izveidota koleģiāla konsultatīva institūcija, kura koordinē reģionālo attīstību, teritorijas plānošanu un zemes politiku valstī — 17. septembrī, reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministra Aigara Štokenberga vadībā atbalstīja Zemgales un Latgales plānošanas reģionu teritorijas plānojumus, «Novadnieku» informē Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas Komunikācijas nodaļas vadītāja vietniece Ilze Dišlere.

Zemgales plānošanas reģiona teritorijas plānojumā noteikti trīs attīstības virzieni — labvēlīga dzīves vide, reģions ar raksturīgo kultūrvēstures un ainavu, kā arī reģions ar attīstītu zinātnietilpīgu ekonomiku, ražotnēm un pakalpojumiem ar augstu pievienoto vērtību.

Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojumā noteiktas četras prioritātes — reģiona konkurētspējas palielināšana, reģiona infrastruktūras

un tūrisma attīstība un reģiona institucionālās kapacitātes palielināšana.

Lai nodrošinātu Latgales konkurētspēju, reģionā būtiskas ir inovācijas, zināšanas un modernas tehnoloģijas, kas balstītas uz ražošanas nozaru attīstību, kā arī industriālo zonu, biznesa parku, tehnoloģisko centru, zinātnes un pētniecības centru attīstību.

Plānojumā uzsvērta pamatinfrastruktūras sakārtošana un modernu informācijas tehnoloģiju attīstība, kā arī kultūras mantojuma un kultūrvēsturiskos vērtību saglabāšana. Tāpat būtiska ir darbaspēka konkurētspējas paaugstināšana, nodrošinot izglītības un darba tirgus prasību sabalansēšanu, līdzvērtīgu nodarbinātības iespēju radīšanu, samazinot atstumtību un nevienlīdzību.

Nemot vērā Latgales reģiona ģeogrāfisko atrašanās vietu, kā arī raksturīgo kultūrvēstures un vērtības, Latgales plānojumā ir noteikts, ka reģions ir tilts starp Austrumiem un Rietumiem ar labi at-

tīstītu infrastruktūru un sabalansētu daudznozaru ekonomiku, augstu iedzīvotāju izglītības un dzīves līmeni, kā arī Zilo ezeru zemi ar dabas, kultūras vērtībām un multikulturālu dzīves vidi.

NRAP sēdes laikā tika ievēlēts padomes priekšsēdētāja vietnieks - Latvijas Lielo pilsētu asociācijas izpilddirektors Jānis Kalviņš. Viņam ir liela pieredze un zināšanas pašvaldību jautājumos, kas būtiski atviegloju Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas speciālistu darbu, pauda ministrs.

Šī bija pirmā NRAP sēde jaunajā sastāvā, kurā darbojas Ekonomikas, Finanšu, Labklājības, Izglītības un zinātnes, Satiksmes, Zemkopības, Vides, Kultūras un Veselības ministrijas valsts sekretāri, plānošanas reģionu attīstības padomju priekšsēdētāji, Latvijas Pašvaldību savienības un Latvijas Lielo pilsētu asociācijas pilnvarotie pārstāvji.

«Dienas Bizness» aicina prasīt politiķiem pildīt solījumu un samazināt nodokļus

Laikraksts «Dienas Bizness» AICINA IEDZĪVOTĀJUS PIEDALĪTIES AKCIJĀ «Pieprasām politiķiem turēt solījumus un samazināt nodokļus!», parakstoties par solīto iedzīvotāju ienākuma nodokļa samazināšanu no 25% līdz 15%. Laikraksts savāktos parakstus plāno iesniegt Saeimai. Parakstīties par aicinājumu var, aizpildot anketu, kas ievietota portālā www.db.lv/anketa/

«Latvijā mēdz teikt, ka politika ir vienīgā sfēra, kuras pārstāvji var atļauties cilvēkiem, acis skatoties, solīt burtiski jebko, bet, paejot zināmam laikam, solījumus nepildīt, neizjūtot nekādas sekas. Šim absurdam beidzot ir jāpieliek punkts! Pietiek muļkot uzņēmējus! Ir vismaz trīs jomas, kurās politiķiem būtu jāmaina sava piešaurētā nostāja, tādējādi saglabājot kaut cik konsekventu politiku, gan arī negraujot vietējo uzņēmējdarbību,» teikts laikraksta paziņojumā.

Lai 2008. gadā būremzētu strauju izmaksu

pieauguma tempu un to izraisīto cenu kāpumu, ir jāsteno trīs būtiski pasākumi - ir jāsamazina iedzīvotāju ienākuma nodoklis ar 2008. gadu no 25% vismaz līdz 20%, bet nākamo divu gadu laikā to samazināt līdz politiku solītajiem 15%, jāierobežo nekustamā īpašuma nodokļa pieaugums 2008. gadā līdz 25% visiem maksātājiem, kā arī noteikt, ka «slimības» lapas ar 2008. gadu valsts apmaksā no darbinieka 10. slimības dienas, jo šobrīd tikai no 15. dienas, pauzē laikraksts.

Jau ziņots, ka pretēji iepriekš solītajam, valdība arī šogad negrasās samazināt iedzīvotāju ienākuma nodokli no 25% līdz 15%, atzinis finanšu ministrs Oskars Spurdziņš.

Pērn rudenī, pirms Saeimas vēlēšanām tika pieņemts likums par iedzīvotāju ienākuma nodokļa samazināšanu līdz 15%, taču priekšvēlēšanu steigā pieņemtais likums

izrādījās nevalitatīvs, un tāpēc Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga to neizsludināja un nodeva to otrreizējai caurlūkošanai Saeimā. Taču pēc vēlēšanām Saeima nolēma tālāk likumu neizskatīt.

Budžeta komisijas vadītājs Kārlis Leiškalns (LC) toreiz aicinājis kolēģus nenodarboties ar populismu un neatbalstīt projektu, ļaujot valdībai rūpīgi strādāt pie pakāpeniskas iedzīvotāju ienākuma nodokļa samazināšanas. Viņš uzsvēris, ka valdošās koalīcijas partijas solīja atbrīvot nodokļa atvieglojumu trīs gadu laikā, un tas to izdaris, bet šobrīd priekšlikums neiekļaujas nākamā gada budžeta plānos.

Opozīcija atgādinājusi, ka trīs gadu laikā bija solīts samazināt nodokli pakāpeniski, sākot to darīt jau nākamgad, taču valdošā koalīcija nospriedusi, ka tas nesaskan ar budžeta iespējām.

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs - SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 53-07056, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

53-07058, 53-07059 (žurnālistiem). Fakss 53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

OTRDIENAS INTERVIJA

VALENTĪNA GRIBUŠKA Salenieku pensionāta durvis kā jauniņa feldšerīte vēra 1971. gada 1. aprīlī. Tagad, jau vairāk nekā 20 gadus, viņa ir šīs sociālās iestādes direktore. Te aizvadīts skaistākais jaunības laiks, te gadi tīnusi kamolā, kuram nu ir visas varavīksnes krāsas. Tās brūnās kārtas – pilnas ar rūpestiem, tie melnie pavedieni – dzīves visrūgtākās dienas, tie zaļie, gaišie un saulainie tinumi – laiks, kas ritējis, darot, uzmundrinot citus un rūpējoties par to, lai kāda mūža atvasaras saulīte būtu tik silta, kādu cilvēks savā dzīvē līdz šim varbūt nav piedzīvojis. Nepateicīgs un smags ir pensionāta vadītāja darbs. Tas ir pilns ar atbildību par cilvēkiem, kuriem vairs nav citu māju, nav tuvinieku, nav spēka, veselības, un bieži vien – nav arī vēlēšanās vēl kaut ko gribēt, cerēt, ticēt un gaidīt no rītdienas.

● Valentīnai kopš agras bērnības bija gara, brūna bize, un ar to viņa redzama arī šajā fotogrāfijā, kas tapusi 8.klases laikā. Foto no V.Griboška albuma

Radīt māju sajūtu

— Vai atceraties savas pirmās darba gaitas Salenieku pensionātā?

— Jā, protams. Biju beigusi feldšeru un medicīnas māsu skolu Daugavpilī. Tajos laikos jaunos speciālistus norīkoja darbā pēc valsts sadales. Mūs, trīs jauniņas, nosūtīja uz Preiļu rajonu, un es izvēlējos Saleniekus, pēc iespējas tuvāk savām dzimtajām mājām. Un tā, līdz 1984. gada septembrim strādāju par feldšeri pensionātā, pēc tam tiku iecelta par tā direktori.

Kopš pirmajām darba dienām atmiņā palikuši vairāki cilvēki, — Donots Trubačs, kas bija ļoti labsirdīgs cilvēks un ievadīja darbā, sociālās nodrošināšanas nodaļas vadītāja Uļjana Bauze, kura mani uz šejieni atveda un iepazīstināja ar pienākumiem, un kurai esmu ļoti pateicīga par labajiem padomiem, kā tādām jaunam meitēnam uzvesties šajā darbā. Pensionātā šobrīd bija 80 cilvēku, istabiņās dzīvoja samērā saspīesti. Vēlāk pret dzīves apstākļiem paaugstinājās prasības, iemītnieku skaitu samazināja līdz 60.

Manu darba gaitu sākumā pensionātā uz puslīkmi strādāja ārste. Tagad tādas štata vienības vairs nav. Par iemītniekiem rūpējas viņu ģimenes ārste. Preiļu poliklinikā bija metodiskais kabinets, pēc tā sastādītā grafika pensionātā uz pieņemšanu regulāri ieradās speciālisti – acu, ausu, kakla ārsti, ķirurgs, neirologs un citi. Tagad laiki ir citi, un šāda vizīte jāorganizē un jāapmaksā pašiem.

1984. gadā kļuva par pensionāta direktori. Ļāvos pierunāties uz vienu mēnesi, jo tobrīd citu variantu nebija. Iepriekšējais direktors aizgāja, tas, kas pieņēma lietas pēc viņa, no šī darba atteicās pēc trijām dienām. Bet mans «mēnesis» ievilkās nu jau 23 gadu garumā.

— Kad mācījāties, savu nākotni, droši vien, iztēlējāt citādāku?

— Jā, medicīnas darbinieki mācās, lai ārstētu un izārstētu. Bet vecam cilvēkam jaunību vairs neatdosi. Viņam var tikai palīdzēt samazināt ciešanas. Cilvēkiem ar to grūti samierināties. Un tomēr mēs darām visu iespējamo, lai katram pensionāta iemītniekam viņa vecumdienas padarītu pēc iespējas gaišākas. Priecājos, ka kopā ar mani strādā brīnišķīgs kolektīvs. Daudzi šeit aizvadījuši vairākus gadu desmitus, kā, piemēram, Vita Kurme, Lilija Mežniece. Mūsu pensionāta personāls sniedz labestību, drošību, psiholoģisko palīdzību, gādā par siltumu, tīrību, ērtību, rūpējas par fizisko un garīgo možumu, organizē radošas nodarības.

— Sanāk, ka jūs pārzinā ir divi kolektīvi – jūsu pakļautībā esošais personāls, un iemītnieki, par kuru labsajūtu gādājat.

— Kopā 93 cilvēki, — 33 darbinieki un 60 pensionāta klienti, kā viņus tagad oficiāli sauc. Atbildība ļoti liela, un klienti man ir pirmajā vietā. Tas, kā ar viņiem strādāt, ir reglamentēts Ministru kabineta noteikumos un saucas «Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējam», tos arī cenšos stingri ievērot. Mūsu darbību regulāri pārbauda visdažādākās inspekcijas, jāizpilda visi priekšraksti un noteikumi. Lielākos pensionātos ir direktoru vietnieki, kas atbild par visām saimnieciskām lietām, remontiem, ēku uzturēšanu un tamlīdzīgi, bet man ar to jātiek galā pašai, sākot no malkas piegādes un beidzot ar durvju roktura darbošanos, bet pa vidu, protams, — iemītnieku labklājība un kolektīva darbs.

— Astoņdesmitajos gados Aglonā tika būvēts jauns pensionāts.

— Tas tā arī palika kā nesasniegts sap-

● Pēc dabas esmu ļoti pacietīga, un, lai cik man būtu smagi, cenšos to neizrādīt. Paldies manai ģimenei un visiem labajiem cilvēkiem, kas mani atbalsta, — stāstot par savā garajā darba mūžā piedzīvoto, teica Salenieku pensionāta direktore Valentīna Griboška. Foto: A. Dzerkalis

nis. Tuvu pie Aglonas bazilikas par valsts līdzekļiem tika būvēta jauna, skaista ēka. Gribējām, lai mūsu iemītniekiem ir vairāk iespēju justies piederīgiem apkārtējai sabiedrībai, lai viņi var justies patstāvīgi, aiziet uz ciematu, uz baziliku.

Darbi ritēja, mums jau piegādāja liftus un citas iekārtas jaunajam pensionātam, priecājāmies, cik ērti tur būs. Bet sākās atmodas laiks, protesti no zemes īpašnieka, un celtniecība tika apturēta. Pa to laiku cenas pieauga milzīgā ātrumā, un tā viss palika nepabeigts. No Labklājības ministrijas piezvanīja un pateica, ka būve atdota bazilikas pārzinā. Droši vien, ja būtu būvējuši vecā pensionāta tuvumā, nebūtu nekādu domstarpību. Tajā laikā mūsu iestādei piederēja 32 hektāri zemes.

— Vai šīs ēkas vēsture ir zināma?

— Māja pirms Otrā pasaules kara piederēja dzirnavu īpašniekam – vācietim. Pēc kara te bija ierīkots kolhoza kantoris, bet 1961. gadā šeit atvēra pensionātu 25 vietām. 1965. gadā uzcēla piebūvi vēl 60 iemītniekiem. Mums piešķīra arī zemi. Ierīkojām palīgsaimniecību, turējām govīs, cūkas, sivēnmātes, bija sagādāta sava tehnika. Tie pensionāta iemītnieki, kuriem vēl bija spēks, ar lielu prieku palīdzēja visos lauku darbos, jo tas viņiem atgādināja savas mājas, lika justies vajadzīgiem, atbildīgiem par pareizās kaudzēs sakrātu sienu un izvagotiem kartupeļiem. «Preiļu siers» un Aglonas padomju saimniecība bija šefi. Vieni remontēja kūti, otri palīdzēja ar tehniku. Produkti nonāca pensionāta galdā. Tagad saimniecība likvidēta, jo neesot bijusi rentabla, bet sirmgalvji, kas visu mūžu bija raduši strādāt, palikuši bez nodarbes. Protams, var spēlēt galda spēles, rakt puķu dobes, maksšķerēt zivtiņas tuvējā upē, skatīties televizoru, kopt kapsētu, bet tas nedod dienai tādu gandarītu piepildījumu,

kādu viņi izjuta agrāk. 11 hektāri zemes palikuši.

— Un ar ko pensionāta iemītnieki dienas piepilda tagad?

— Par to rūpējas mūsu darbinieki. Tiem, kas veselības stāvokļa dēļ nav piesaistīti gultām, tiek organizētas ekskursijas, un mūsu vecuki ir apskatījuši gan Rundāles un Jelgavas pils, gan zooloģisko dārzu, gan jūru, kuru daži labs mūža nebija redzējis, un daudz citas vietas Latvijā. Rīkojam kopīgas svētku svinēšanas, atzīmējot Ziemassvētkus, Lieldienu, Aizgavēni, Pelnu dienu, Ligo svētkus un citas svinamdienu, ir gan Jāņuvaināgi un ugunsurs, gan krāsotas olas, gan Adventes vaināgi, svinam dzimšanas dienas. Mūs regulāri apmeklē garīdznieks. Mēs ik dienas strādājam ar mērķi saviem klientiem radīt māju sajūtu. Bet, protams, katrs, kas pie mums uzturas, visvairāk ilgojas, lai viņu apciemotu tuvinieki, bijušie kaimiņi, darba biedri. Atceros, kā viena tantīte, kas bija jau tuvu aiziešanai uz mūža mājām, mani lūgšus lūdza piezvanīt radiem, lai viņi atbrauktu. Viņi ieradās. Notika brīnums, — pēc apciemojuma vecā sieviņa atveseļojās un dzīvo vēl tagad. Iemītnieku sastāvs ir visdažādākais: vientuļi un nespēcīgi sirmgalvji, invalīdi, arī bijušie ieslodzītie, kas kļuvuši veci un sava dzīves veida dēļ tā arī palikuši bez mājām. Ar katru jāmāk atrast kopēju valodu.

Atbilstoši savām materiālajām iespējām, kas tiek nodrošinātas no rajona budžeta, uzlabojam arī sadzīves apstākļus. Pērn no mainīts ārējais ūdensvads un siltumapgādes sistēma, kapitāli izremontēta katlu māja, uzcelta atdzelošanas stacija. Šogad izremontēta vannas istaba un moirģis, labiekārtota teritorija. Nopirkts ledusskapis, televizors, veļas mazgājama, mašīna, jaunais mēbeles.

— Kas iespaidoja jūsu dzīves ceļa izvēli par labu medicīnai? Kur aizritēja jūsu bērnība, un kādas atmiņas par to palikušas?

— Manas dzimtas mājas bija dažu kilometru attālumā no Aglonas, pēc tam ģimene pārcēlās uz Aglonu. Tēvs strādāja par kurpnieku, mamma – internātskolā. Tur mums bija dzīvoklis, un daļa no bērnības aizritēja internātskolas, kur tagad ir katoļu ģimnāzija, pagalmā un apkārtne. Pēc tam skolas telpās notika remonts, mums bija ieteikts uz šo laiku atrast citu apmešanās vietu. Tēvs ar mani pie rokas devās pie Rozālijas Tabines – dzejnieces Naaizmērstules – ar lūgumu uz remonta laiku izīrēt istabiņu. Tas beidzās ar to, ka pāris mēnešu laikā mani vecāki viņai bija tā iepatikušies, ka Naaizmērstule mūsu ģimeni aicināja savā mājā uz pastāvīgu dzīvošanu ar nosacījumu, ka palīdzēsīm saimniecības darbos. Mani vecāki un brālis tur dzīvo vēl tagad. Drīz būs 60 gadi, kopš tētis un mamma ir precējušies.

Naaizmērstule man spilgti palikusi atmiņā, īpaši viņas ticīgums, labsirdība. Katru rītu gāja uz baznīcu. Vecumdienās bija tā, ka turp aiziet, bet mājās pārnāksanai pietrūkst spēka. Apsēžas uz ceļa un paliek, kamēr tētis ar mammu ar ragaviņām aiziet pēc viņas un pārved mājās. Viņai bija tāds, no puslitra burciņas taisīts, lukturītis ar svecīti iekšā, ko nēsāja līdz ceļa apgaismošanai. Kaziņu turēja. No viņas staroja labestība un sirsniņa, deva lasīt savas grāmatas.

Gaišas atmiņas palikušas par pirmo skolotāju Bronīslavu Drukaļski. Mācoties 2.klasē, biju smagi saslimusi. Viņš gāja pie manis uz mājām un mani mācīja, lai neatpaliktu no pārējiem.

Kad beidzu Aglonas vidusskolu, izvēlējos medicīnu, jo tajos laikos medmāsu un ārsta specialitātes bija prestižas.

— Vai ar feldšeres zināšanām pietika visām turpmākajām darba gaitām?

— Pa šo laiku esmu studējusi neklātienē un ieguvusi augstāko izglītību sociālā darbinieka specialitātē. Savam bakalaura darbam izvēlējos tēmu «Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas klienti». Apgūta arī plaša praktiskā pieredze daudzos Latvijas pensionātos.

— Dzīve jums likusi iztukšot arī visrūgtāko kausu...

—Man bija dēls, kas traģiski gāja bojā. Tepat Aglonā. Toreiz viņam bija 22 gadi. Dēls aizgāja mūžībā Jāņos, savā vārdadienā, miklāinos apstākļos. Viņš mācījās Policijas akadēmijā. Tā jau parasti mēdz būt, ka mirušais sev par attaisnojumu neko nevar pateikt, un arī dēla gadījumā bija tāpat. Tajā vietā ceļmalā biju iestādījuši ozoliņu. Zaļoja kupls un smudrs. Tagad šo ceļu remontē, un ar sāpēm sirdi ieraudzīju, ka mana dēla piemiņas ozoliņu «ceļinieki» ir nozāģējuši.

Kopš 1987. gada es dzīvoju Preiļos kopā ar savu vīru. Mūsu meita Inga beidza Preiļu Valsts ģimnāziju, studē Daugavpils Universitātē. Būs pamatskolas skolotāja. Vienlaikus mācās arī Saules mākslas skolā. Esmu ieguvusi autovadītājas tiesības, rītos un vakaros ar automašīnu mēroju ceļu uz Aglonu un atpakaļ. Aglonā man ir zemes gabals, izrakts diķis, kurā ielaistas zivis. Audzējam dārzeņus, puķes, labprāt aizraujos ar kulināriju.

Lai kur arī es atrastos, gulēt liekos ar vienu domu, — vai ar maniem vecukiem viss ir kārtībā, un, rītos mostoties, tas atkal ir pirmais, kas man nāk prātā.

L. Rancāne

Ja graudu lopbarību ražojat paši

Lopkopības saimniecībām ir divas iespējas, kā tikt pie lopbarības – pirkt to no cita uzņēmuma vai arī gatavot pašiem. To, kāda lopbarības kontrole kādos gadījumos nepieciešama, skaidro Pārtikas un veterinārā dienesta (PVD) Dzīvnieku barības uzraudzības daļas vadītāja Dace Grīnhofa.

Kādas ir prasības gadījumos, ja dzīvnieku īpašnieks pats saimniecībā ražo lopbarību savam ganāmpulkam un pēc tam arī izlieto sarāžoto dzīvnieku izcelsmes gala produkciju?

Ja viss lopbarības un pārtikas aprites cikls noslēdzas saimniecībā un nekāda produkcija nenonāk tirdzniecībā, tad prasības graudu lopbarībai ir tādas, kādas saimnieks pats atzīst par labu esam. Tātad – pats ražo, pats izbaro, pats apēd un pats nodrošina dzīvnieku, savu un savas ģimenes veselību.

Ja dzīvnieku īpašnieks pats ražo graudu lopbarību savā saimniecībā, bet dzīvnieku izcelsmes gala produkciju (pienu, gaļu) nodod tirdzniecībā, vai šajā gadījumā graudu lopbarībai ir nekaitīguma prasības?

Tikko šajā ķēdē iesaistās patērētājs, ražotājam nekavējoties jāuzņemas atbildība par pārdotās produkcijas kvalitāti un nekaitīgumu. Tajā skaitā – izēdinātās lopbarības kvalitāti, jo nereti tieši barības kvalitāte ietekmē lopkopības produkcijas (piena, gaļas, olu, zivju) kvalitāti, piemēram, zāļu atliekvielas, pesticīdu saturs, pelējuma sēņu toksīni, kas nereti vērš lopkopības produkciju kā kaitīgu cilvēku veselībai.

Ja graudu ražotājs graudus pārdo lopbarībai, tad spēkā ir visas prasības, kas noteiktas normatīvajos aktos par dzīvnieku barības apriti.

Latvijā barības nekaitīguma prasības visiem barības veidiem noteiktas Ministru kabineta 2004. gada 6. aprīļa noteikumos nr. 237 «Noteikumi par dzīvnieku barībā un barības sastāvdaļās aizliegtajām vielām un barības nekaitīguma prasībām». Šie noteikumi ir

plaši un graudu lopbarībai nosakāmo rādījumu ir daudz.

Ja kaut viens no minētajos noteikumos skaidrotajiem rādījumiem pārsniedz maksimāli pieļaujamo daudzumu, graudus dzīvniekiem izbarot nedrīkst. Šādus graudus nedrīkst arī samaisīt jeb kaut ar citiem graudiem vai cita veida barību, kas atbilst nekaitīguma kritērijiem.

Tas nozīmē, ka lopbarības produkcijai jāveic riska novērtējums un pašam īpašniekam jāizvērtē, kādi rādījumi būtu jāanalizē. Pret toksīnu klātbūtni graudos, piemēram, visjūtīgākās ir cūkas un putni, jo toksīni uzkrājas aknās un nierēs – tātad tiek traucēti vielmaiņas un enerģijas apmaiņas procesi organismā. Tas nozīmē, ka dzīvnieku turētājiem un lopbarības ražotājiem ir jāzina, ko darīt, lai veiktu mērķtiecīgu paškontroli.

Ja, piemēram, laiks bijis mitrs un labībā parādījusies pelējums, jāizsver, kādu toksīnu klātbūtni jāpārbauda. Ja saimnieks, teiksim, nodarbojas ar piena realizāciju, jāpārbauda viens toksīns, ja ar gaļas – pavisam cits. Šis nišans dzīvnieku turētājiem, lopbarības ražotājiem un tirgotājiem jāzina, lai veiktu mērķtiecīgu paškontroli, jo noteikt pilnīgi visus rādītājus, ko paredz MK, ir pārāk dārgi.

Vai analīzes veicamas obligāti?

Tās obligāti veicamas tikai vienā gadījumā – ja konstatētas nozīmīgas neatbilstības un PVD inspektors nosaka konkrētu paškontroles programmu. Citos gadījumos darbojas saimniecības paškontrole, kas balstās uz pašsaimeņa zināšanām. Paškontroles pamatā ir atbildes uz jautājumiem – ko, kad un kā

darīt, akli neapdraudētu patērētāju. Zemnieku saimniecībās šo sistēmu sauc par labas saimniekošanas praksi. Patlaban lopbarības ražotāji var pajauties tikai uz savām zināšanām, konsultantu ieteikumiem, inspektoru iebildumiem un padomiem.

Kas un kur veic analīzes?

Analīzes veic Nacionālais diagnostikas centrs un dažādas citas laboratorijas. Paškontrolei var izmantot jebkuru laboratoriju, kurā iespējams veikt nepieciešamos izmeklējumus graudu un no tiem gatavotās lopbarības nekaitīguma izvērtēšanai.

Kas kontrolē lopbarības atbilstību prasībām?

Lopbarības atbilstību pastāvošajām prasībām kontrolē PVD. Dienests kontrolē arī to, kā barības ražošanas uzņēmumi, tirgotāji ievēro un pilda savas paškontroles prasības vai labas ražošanas prakses nosacījumus.

Katru gadu tiek izstrādāta programma, kurā noteikts, kādi paraugi un kādiem izmeklējumiem tiek ņemti. Tā 2007. gada programmā lopbarības nekaitīguma prasību kontrolei jānoņem 260 paraugi.

Ja saimniecība pērk lopbarību, kam jāpievērš uzmanība?

Svarīgākais – lai pārdevējs ir legāls, tas ir, PVD atzīts vai reģistrēts uzņēmums. Atziņas vai reģistrācijas numuram jābūt redzamam marķējumā (vai pavad-dokumentos).

Kas kontrolē barības kvalitāti?

Latvijā ražotās barības atbilstību, balstoties uz Dzīvnieku barības aprites likumu, kontrolē PVD, importēto, no «trešajām» valstīm – PVD Sanitārā robežinspekcija. Bet visvairāk – barības ražotāji, izplatītāji, patērētāji – savas paškontroles ietvaros, jo par sarāžoto un pārdoto vai izēdināto barību atbild tās īpašnieks.

«Lauku Biznesa Laikraksts»

Gliemeži – mazdārziņu postītāji

Mazdārziņu īpašnieki ir pieredzējuši, kādu postu var nodarīt gliemeži. Tie noēd visu – salātus, zemenes, apīņus. Nesmādē pat sīpolu lokus, kartupeļu lakstus. Kā ar šiem rimām cīnīties?

Gliemežu skaitu var samazināt, likvidējot kaitēkļu dzīvesvietas. Sevišķi daudz to ir augu biežnās un saaugušās nezālēs. Pēc ražas novākšanas visas augu atliekas noteikti jāaizvāc vai jāierok augsnē. Arī zālienu nopļauj tā, lai uz ziedu stiebrus nepaliktu augstāki par 3 – 4 centimetriem. Ja gliemežu ziemošanas vietas izdodas iznīcināt, tie aiziet bojā.

Iespējams lietot arī ķīmiskos un dabiskos aizsardzības līdzekļus.

● *Primus-100* – bioloģisku līdzekli gliemežu apkarošanai, vienlaikus arī augu barošanai caur lapām. Līdzekli uzsmidzina tajās vietās, kur gliemeži koncentrējas visvairāk. Iepakojumā ir 500 ml.

● Gliemežu ķerājs ar ēsmu (tā

ir derīga trīs nedēļas, pēc tam jānomaina). Ķertuve regulāri jāpārbauda – jāzīta no beigtiem gliemežiem un jāpapildina ar svaigu ēsmu, kas arī nopērkama dārzkopības veikalos.

● Gliemežu ķeramās kastītes. Kaitēkļu pievilināšanai tajās ieteicams ieliet, piemēram, pašbrūvētu alu. Iepakojumā ir divas kastītes.

● *Detia* – 6% metaldehīda granulas. Sausā laikā izkaisa 300 g uz 500 – 1000 m², veidojot aizsargājošas joslas ap vērtīgiem augiem (zemenēm, salātiem, kāpostiem, puķēm).

● *Kolflor* – 5% metaldehīda granulas. Izkaisa starp augiem, deva ir 3 līdz 5 g uz kvadrātmtru.

● *Schneckenrenze* – brūns pulverveida līdzeklis. To izkaisa starp augiem, lietojot 60 – 100 g uz kvadrātmtru. Efektivitāte lielāka, ja ir mitra, silta nakts, kam seko sausa, silta diena. Fasējumā 1,5 kg.

ĪSUMĀ

Aktuāla informācija – pa tālruni

Zemkopības ministrija (ZM) piedāvā lauksaimniekiem mobilajos telefonos izziņas veidā saņemt aktuālu informāciju lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un zivsaimniecībā, informē ZM preses un sabiedrisko attiecību nodaļa. Tiem, kuri vēlas tādu izziņu saņemt, no sava mobilā tālruņa kā SMS jānosūta kods ZM ON uz tālruņa numuru 157, kas derīgs visu operatoru mobilo tālruņu abonentiem. Pakalpojums ir bez maksas. Lai no pakalpojuma atteiktos, uz minēto numuru 157 jānosūta izziņa ZM OFF.

Zemkopības ministrija aicina aktīvi izmantot šo iespēju. Bez tam katru trešdenu no pulksten 9.00 līdz 10.00 katrs lauksaimnieks var zvanīt uz ZM karsto tālruni 7027010 un uzdot jautājumus zemkopības ministram Mārtiņam Rozem. Atbildi saņemsiet divu dienu laikā.

Cūkkopji protestē

Latvijas Cūku audzētāju asociācija vērsusies ZM ar satraukumu par situāciju, kāda izveidojusies graudu tirgū. Pagājušajā gadā tonna kviešu rudenī maksāja 62 – 66 latus, miežu – 58 līdz 62 latus. Savukārt šogad kvieši maksā ap 120 latiem tonnā, bet mieži – 112 latus.

Tik dārgus graudus cūkkopji nav spējīgi iepirkt un norāda ministrijai uz nenormālo situāciju.

Ēdelīgie maijvaboļu kāpuri un kā ar tiem cīnīties

Šovasar Latgales reģionā daudzviet ir savairojušās maijvaboles un izplatījušies maijvaboļu kāpuri, «Novadnieku» informē Anita Trūpa, Valsts augu aizsardzības dienesta Latgales reģionālās nodaļas vecākā eksperte (agronomijā). Maijvaboļu kāpuru bojātajos kartupeļu bumbuļos iekļūst bakteriālās slapjās puves infekcija un citas baktēriju un sēnīšu ierosinātās slimības, kā rezultātā ir iespaidīgi ražas zudumi.

Īpaši lielos apmēros maijvaboles savairojušās un nodarījušas lielu postu Rēzeknes rajona Silmalas pagasta zemnieku saimniecībās. Ievērojams kaitējums konstatēts arī Preiļu rajona zemnieku un piemājas saimniecībās. Atsevišķās vietās stipri cieta miežu sējumi, kāpuri nograuz miežu saknes, augi izkrita laukumveidā – priekšlaicīgi sažuva. Vidēji miežu laukā uz viena kvadrāt-

metra tika konstatēti 0,1-3 maijvaboļu kāpuri, kā rezultātā zemnieki zaudēja 1-50% no miežu ražas. Lopbarības biešu laukā palikuši aptuveni 1-50% augu un tie paši ir ar bojātām vai daļēji bojātām saknēm, sakņu raža par 1-90% zemāka. Daudzviet ļoti stipri bojāti kartupeļu bumbuļi, aptuveni viena piektā daļa bumbuļu ir neskarta. Atsevišķās saimniecībās nav sēklas materiāla un normālu pārtikas kartupeļu, jo lielākā daļa bumbuļu ir bojāti, bet dažviet kartupeļi bojājumi ir nelieli, bojāti 1-10% bumbuļu. Cietuši arī zālāju lauki, augi laukumveidīgi atmirst, jo nograuztas saknes. Atceļot velēnu, uz viena kvadrātmetra konstatēti 0,5-42 maijvaboļu kāpuri.

Maijvaboles ir vienas no lielākajām vabolēm. Tās lido maija un jūnija vakaros. Vaboles parasti lido krēslā, bet dienā tās uzturas koku lapotnē un grauz lapas.

Vairāk tām patīk ozoli, kļavas, ābeles, arī citi lapu koki. Olu dēšana sākas pavasarī, divas nedēļas pēc maijvaboļu izlidošanas. No olām izšķīlas kāpuri. Kāpuri attīstības sākumā barojas ar sīkām augu saknītēm un trūdošām augu daļām. Kāpuru attīstība augsnē ilgst apmēram četrus, piecus gadus, tie ir balti vai bāli dzeltenī ar brūnu galvu, saliekti C veidā, un trijiem pāriem kāju. Lielie kāpuri nograuz augiem saknes un gumus, un bojā bumbuļus. Jaunajiem zemeņu ceriem nograuz saknes, vecajiem – izgrauz sakņu centrālo daļu. Maijvaboles augļu kokiem spēj nograuzt saknes, dažreiz kartupeļu bumbuļus izgrauz tā, ka paliek tikai miza. Bojātie augi vīst, nikuļo un iet bojā.

Lai mazinātu maijvaboļu izplatību, pavasarī koki, kuros maijvaboles savakušās masveidā, apakšā pakļāj plēvi vai kādu citu

materiālu un nopurina. Agri no rīta vaboles ir mazkustīgas, tāpēc tās viegli nopurināt. Nokritušās vaboles savāc un iznīcina.

Maijvaboles lidošanas periodā iespējams izķert, jo tās intensīvi lido uz ultravioleto gaismu.

Maijvaboļu barošanās periodā kokus, uz kuriem tās koncentrējas, var apsmidzināt ar speciālu insekticīdu, kas satur darbīgo vielu *azadiraktīnu* - tas vabolēm samazinās olu dēšanu.

Nelielās platībās augsni pārrokot, kāpurus var salasīt un iznīcināt. Ļoti piesārņotus laukus vēlamas atstāt melnajā papuvē, kur visu vasaru regulāri ik pēc 2-3 nedēļām apstrādā.

Agri pavasarī vēlams augsnē iestrādāt *mēslojumu - kalcija cianamīdu*, tas samazinās drāsttārpu, zīdāņu pūcītes, pat maijvaboļu kāpuru skaitu, bojā ies gliemežu oļiņas. Mēslojuma lietošanas laikā stingri jāievēro

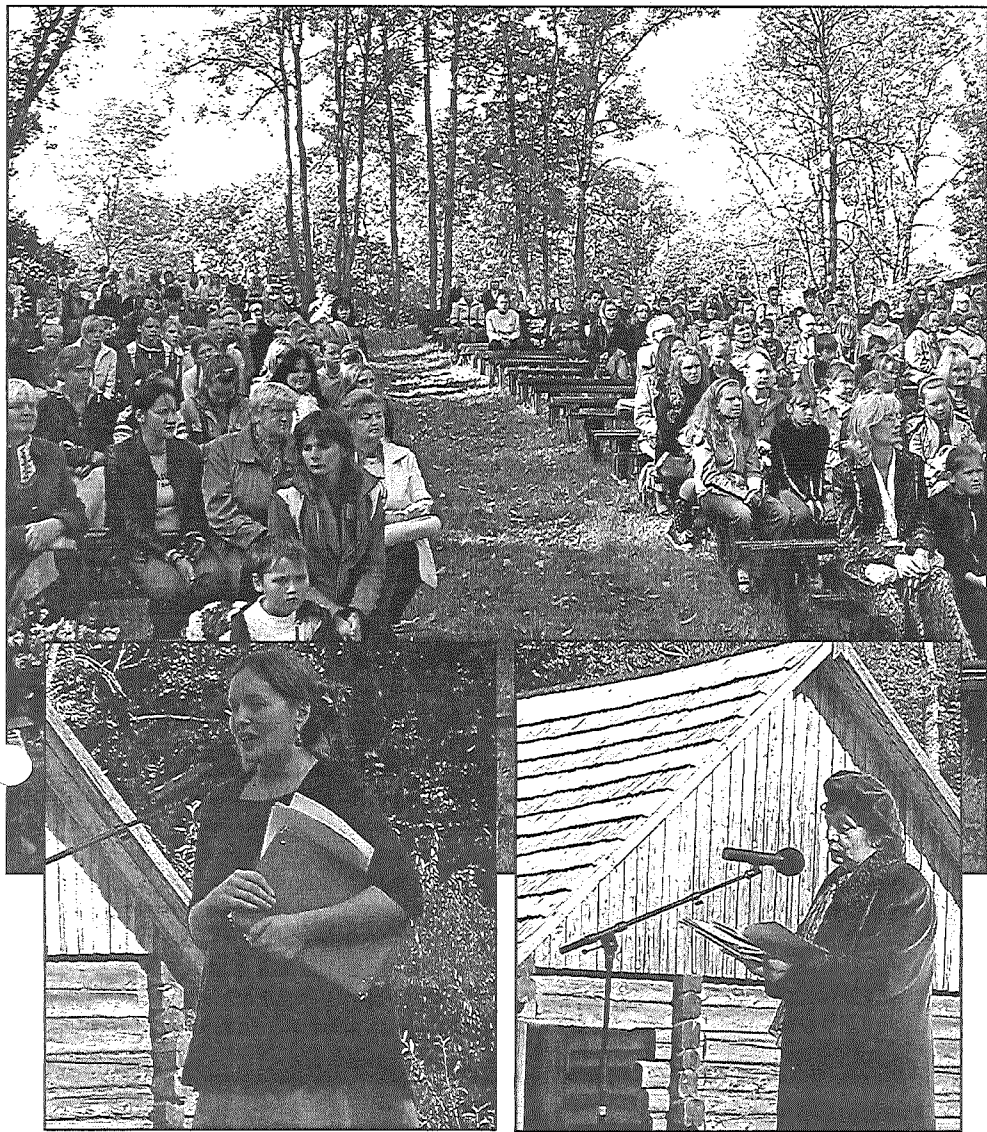
ieteiktās devas un nogaidīšanas laiks.

Var lietot arī insekticīdus. Kartupeļu stādījumos maijvaboļu kāpurus var ierobežot, kartupeļu stādāmo materiālu pirms stādīšanas apsmidzinot ar preparātu, kura sastāvā ir darbīgās vielas tiametoksams, fludioksonils un metalaksils-M.

Pieredze rāda, ka maijvaboļu un drātstārpu kāpuru ierobežošanā (atbaidīšanā) labus rezultātus dod kartupeļu sēklas materiāla kodināšana ar darbīgo vielu tiametoksamu (vai mazdārziņos pēc bumbuļu salikšanas vagās tos ar rokas smidzinātāju nosmidzina un tad aizvago).

Maijvabolem ir arī dabīgie ienaidnieki – kāpurus iznīcina strazdi, vārnas, kraukļi, kovārpi un citi putni, arī kurmjū un lielās skrejvaboles. Mājas pīles un meža cūkas labprāt mīlojas ar maijvaboļu kāpuriem.

Klāt lapkritis un Dzejas dienas

Kā ik gadus, arī šoruden Preiļu galvenā bibliotēka uz Dzejas dienām ciemos aicināja dzejniekus un lasītājus. Dzejniece Leontīne Apšīniece Preiļu 1. pamatskolā tikās ar 4., 5. un 7. klases skolēniem, bet pēc tam ar skolu jauniešiem J. Raiņa muzejā Jasmuižā, bet Andra Manfelde savu dzeju lasīja Jasmuižā un vecāko klašu skolēniem Preiļu galvenajā bibliotēkā.

Arī vairākas rajona pagastu bibliotēkas iesaistījās Dzejas dienu pasākumos, aicinot ciemos vietējos jaunos autorus, organizējot izstādes par lasītāju iecienītiem dzejniekiem un viņu literāro darbību.

Dzejas dienu tradīcija radusies pirms vairākiem gadu desmitiem sakarā ar J. Raiņa dzimšanas dienu, kas tiek atzīmēta 11. septembrī.

Attēlos:

- Jasmuižas brīvdabas estrādes solu rindas kuplā skaitā pildīja rajona skolu jaunieši.
- Uzstājas dzejniece Andra Manfelde.
- Ar savu literāro jaunrādī iepazīstina Leontīne Apšīniece.

Foto no Preiļu galvenās bibliotēkas arhīva

Skola, kam nav līdzīgas

Sākums 1. lappusē.

Bērni mācās dziedāšanu, kora un ansambļu dziedāšanu, solfedžo, mūzikas teoriju, var apgūt arī ērģel spēli. Skolas audzēkņi, kā arī absolventi ar dziedāšanu un spēlēšanu piedalās bazilikas vakara dievkalpojumos. Bērni, kas absolvējuši kora skolu, var mācīties vidējās un pēc tam augstākajās mūzikas izglītības iestādēs.

Mūs bieži mēdz salīdzināt ar Rīgas Doma kora skolu, stāstīja Ieva Lazdāne, tomēr atšķiramies ar to, ka mūsu iestādes darbības nolikumā rakstīts saglabāt un attīstīt katoļu baznīcas latgaliskās dziedāšanas tradīcijas. Dziedāšana dievkalpojumos mūsu audzēkņiem tiek uzskatīta kā mācību procesa sastāvdaļa. Mācību programā iekļauta «Dievmātes lītānija» un citi katoļu baznīcas dziedājumi.

Skola kopumā ir nodrošināta ar nepieciešamajiem klavierinstrumentiem, par projekta līdzekļiem ar Valsts Kultūrkapitāla fonda līdzekļiem sagādātas digitālās klavieres, pianīno, taču

vēl vajadzīgas ērģeles. Audzēkņiem ērģel mācības stundām nākas gatavoties bazilikā, bet iesācēja vingrinājumi telpā, kur uzstādīts Sakraments, vai arī torbrīd notiek svētā mise, neiederas. Kora skolā strādā astoņi mūzikas pedagogi. Ceturiem – Ievai Lazdānei, Irēnai Leionvai, Ivetai Soldānei un Ritai Leidumai tā ir pastāvīgā darba vieta, bet vēl trīs uz stundām ierodas no Preiļiem. Tās ir klavierskolotājas Līdija Grauze, Antoņina Mihailova, koncertmeistare Kristīne Sauliša. Klavieru skolotāja Diāna Nurgaljeva uz skolu mēro ceļu no Daugavpils. Pedagogu skaitu papildina Antoņina Drelīnga, kas vada ticības mācības stundas. Skolā mācās 46 audzēkņi.

Pedagogu neatlaidīgais darbs, atraisot bērnu talantus, vainagojies ar daudziem spožiem panākumiem. Audzēkņi regulāri kļūst par laureātiem spožos jauno dziedātāju konkursos, tostarp arī Daugavpili notiekošajā S. Broka jauno vokālistu konkursā. Skola jau četrus gadus ir organizējusi savu konkursu «Dziedu Dievmātei», kurā piedalīšanos Latvijas mūzi-

kas skolu audzēkņi uzskata par prestižu lietu. Bazilikas kora skolai ir savs koris, kas piedalās daudzos konkursos un atgriežas mājup ar uzvarām, bieži koncertē gan Latvijā, gan citās valstīs. 2005. gadā skolu jaunatnes dziesmu svētkos mūzikas skolu grupā bazilikas kora skolas koris ieguva zelta diplomu. Pateicoties kora skolas iniciatīvai, Rēzeknes – Aglonas diecēzē ir izveidota baznīcas bērnu un jauniešu kora federācija «Puere Cantores». Tajā iestājušies desmit kori no Latgales, savukārt federācija uzņemta Vispasaules organizācijā «Puere Cantores». 2002. gadā Lionā notika šīs organizācijas kongress – festivāls, uz kuru aglonieši devās ar kora skolas atbalsta biedrības «Rūtoj» atbalstu. Pēc iepazīšanās tika nolemts šādu organizāciju izveidot arī pašā mājās, ideju atbalstīja citi kori. Kopš 2004. gada bazilikas kora skolas koris ir piedalījies visos Vispasaules «Puere Cantores» kongresos – festivālos, 2004. gadā – Ķelnē, 2005. – 2006. gada mījā – Romā, šogad – Krakovā. Tā ir vienreizēja iespēja – satikties visas pasaules

bērniem, dziedāt kopīgos koncertos, uzstāties atsevišķi, censties, lai izpildījuma līmenis būtu augsts. Šajos braucienos parasti piedalās gandrīz visi bērni, kas to nopelnījuši ar centīgām mācībām kora un arī vispārīgā skolā. Skolas audzēkņi snieguši koncertus Lietuvā, Pēterburgā, Ungārijā, Horvātijā, Slovēnijā, Vācijā, Itālijā, bet ikgadējais galvenais notikums ir dziedāšana bērnu un jauniešu svētajā Mīsē 15. augustā Aglonā, stāstīja Ieva Lazdāne. Skolas audzēkņi to dara ar lielu atbildību. Arī Krusta ceļa dziedājumi 14. augusta vakarā balstās galvenokārt uz skolas absolventu izpildījumu. Daudz braucieni nebūtu iespējami bez organizāciju un privātpersonu, kas spēj novērtēt kora skolas ieguldījumu baznīcas mūzikas attīstībā, klausītāju muzikālajā audzināšanā un arī bērnu garīgajā pilnveidošanā, atbalsta. Bez tam diviem skolas audzēkņiem jau otro gadu ir iespējas saņemt Inese Stūres privāto stipendiju – pa desmit latiem katru. Skolas pedagogi sagatavojuši un izdevuši

mācību grāmatu «Bēru psalmi Latgalē», no kuras to dziedāšanu var iemācīties audzēkņi, ar kora dziesmām izdota audiokasete, kompaktdisks.

Runājot par nākotnes nodomiem, direktore uzsvēra, ka kora skolai būtu jārod iespēja mācīt visus vispārīgā skolas priekšmetus, jo tas dotu iespēju vairāk izdarīt. Šāda pieredze vērota slavenajā Monsaratas kora skolā Spānijā. Stundas izkārtotas tā, ka Monsaratas zēnu koris noteiktā laikā var ierasties baznīcā un izpildīt savu slaveno Dievmātes dziedājumu. Kaut ko līdzīgu varētu organizēt arī Aglonā. Bērniem būtu vieglāk, jo tagad viņiem diena ir samērā gara un nogurdinoša, kad pēc mācībām parastajā skolā jāmēro ceļš uz mūzikas skolu, pēc tam jāpilda daudzas mājas darbi, jāveic mūzikas vingrinājumi. Skolu apvienošana ļautu dot lielāku ieguldījumu arī baznīcas mūzikas tālākā attīstībā.

Skolas 15. gadu jubilejas koncertu cikls noslēgsies ar plašu koncertu 29. septembrī.

Kļūst skaidras «Dziesmu svētku — 2008» norises

Rajona kultūras darba organizatore, Valsts kultūras inspektore Preiļu rajonā Elvira Brovacka piedalījās XXIV Vispārējo latviešu Dziesmu un XIV Deju svētku, kas notiks 2008. gadā, orgkomitejas informatīvajā tikšanās Rīgā. Pēc atgriešanās Elvira Brovacka atbildēja uz «Novadnieka» jautājumiem sakarā ar gatavošanos šim lielajam notikumam valsts kultūras dzīvē un informēja par orgkomitejas sēdē apspriestajiem jautājumiem: Ar kultūras darba organizatoriem tikās kultūras ministre Helēna Demakova, Kultūras ministrijas nodaļu pārstāvji, Dziesmu svētku biroja darbinieki.

Elvira Brovacka pastāstīja, ka Ministru kabineta sēdē apstiprināts 2008. gada Vispārējo latviešu dziesmu un deju svētku budžeta projekts. Tajā paredzēts no nākamā gada budžeta saņemt dotāciju 3 777 890 latu apmērā svētku mākslinieciskās un praktiskās norises nodrošināšanai. Dotācija tiks paredzēta Kultūras ministrijai svētku mākslinieciskai un praktiskai rīkošanai (2 400 000 latu), Latvijas pašvaldībām – dalībnieku ēdināšanai (1 050 000 latu), Iekšlietu ministrijai kārtības un drošības nodrošināšanai. Atlikusi summa paredzēta televīzijai un radio svētku dokumentēšanai un pārraidīšanai.

Dziesmu un deju svētku budžetā plānoti arī ieņēmumi 1 000 000 latu apmērā, ko veidos ienākumi no biļešu un licenču pārdošanas, kā arī ziedojumi.

Pirms budžeta projekta nodošanas izskatīšanai Ministru Kabinētā to apstiprināja arī Dziesmu un deju svētku padomes locekļi, uzsverot, ka Dziesmu svētki jāskata kā viena no nākamā gada budžeta prioritātēm. Elvira Brovacka pārstāstīja virsdiriģenta Māra Sirmā teikto, ka ir svarīgi, lai svētku radošais un tehniskais risinājums būtu atbilstošs visaugstākajiem mākslinieciskajiem kritērijiem, lai paši svētku dalībnieki

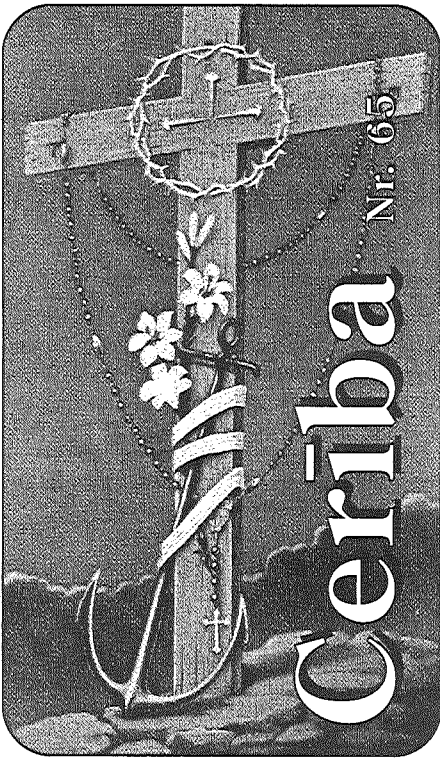
un veidotāji būtu gandarīti par svētku norisi un tajā ieguldīto darbu. Ir svarīgi, ka valdība savu attieksmi paudusi jau gadu pirms svētkiem, un radošie cilvēki, kas iesaistīti to gatavošanā, varēs koncentrēt spēkus mākslinieciskajai kvalitātei, nevis būs aizņemti ar finansiālas dabas problēmām.

XXIV Vispārējo latviešu Dziesmu un XIV deju svētki notiks 2008. gadā no 5. līdz 12. jūlijam. To laikā plānoti vairāk nekā 30 dažādi koncerti un pasākumi, kuru mākslinieciskās koncepcijas jau ir zināmas un apstiprinātas Dziesmu un deju svētku mākslinieciskajā padomē. Svētku programā iekļauti atsevišķi sakrālās mūzikas, simfoniskās mūzikas, tautas mūzikas, kokļu mūzikas, pūtēju orķestru, vokālo ansambļu koncerti, deju svētku lieluzveduma koncerti, teātra dziesmu spēles, senioru kora un deju kolektīvu koncerts, mazākumtautību festivāls «Latvijas vainags», bērnu vokālo ansambļu koncerts «Rīgas kalnu noslēpumi», tautas lietiskās mākslas izstāde un daudzi citi pasākumi.

Paslaik visā Latvijā svētkiem gatavojas aptuveni 35 000 svētku dalībnieki.

Elvira Brovacka informēja, ka Preiļu rajonā Dziesmu un deju svētkiem gatavojas dziedātāji un dejojāji: deju kopas, kolektīvi un ansambļi «Gaida», «Silava», «Dancari», «Junda», «Talderi», «Rožupe», «Strūga», «Daugavieši», «Vanagi», «Jersikietis», «Dubnava», kā arī Līvānu 1. un Aglonas vidusskolas jauniešu deju kolektīvi, Rušonas un Sīļukalna jauniešu deju kolektīvi, Stabulnieku un Sīļukalna vidējās paaudzes dejojāji. Starp svētku dalībniekiem būs arī kori no Preiļu rajona.

Deju kolektīvu skates risināsies no 23. februāra līdz 18. maijam, kuriem skanējums būs jādemonstrē laikā no 28. marta līdz 4. maijam. Preiļu rajona kora skates diena paredzēta 5. maijā.

Pāvests izsludina svētā Pāvila gadu

Svētais Tēvs Benedikts XVI šī gada 28. jūnijā vesperu laikā Romas «Svētā Pāvila ārpus mūriem» bazilikā izsludināja svētā Pāvila dzimšanas atceres gadu no 2008. gada 29. jūnija līdz 2009. gada 29. jūnijam.

Vēsturnieki lēš, ka apustulis Pāvils ir dzimis starp 7. un 10. gadu pēc Kristus. Apustuļa Pāvila relikviju šķirsts atrodas zem Romas «Svētā Pāvila ārpus mūriem» bazilikas galvenā altāra.

Svētais Tēvs cer, ka 2008./2009. gads kļūs par tautu apustuļa jubilejas gadu diecēzēs, draudzēs, ekumeniskās sanāksmēs, kultūras pasākumos. Svētais Pāvils vairākās vēstulēs uzsver, ka visa viņa dzīve ir vērsta uz Kristu un ka viņš dzīvo Kristum. Apustuļa jubilejas gads izcels viņu kā Kristus sekotāju, kura mūža darbs bija vest pagānus pie ticības Kristum, nest Kristus Gaismu pagānu tautām, sludināt Kristus Labo Vēsti daudzdievībā iegrimušajiem pagāniem. Kā svētais Pēteris atgriezta jūdaisma piekritējus, tā arī svētais Pāvils atgriezta pagānus. Kristīgie mākslinieki ir attēlojuši svētos apustuļus Pēteri un Pāvilu apkampjot viens otru, lai izteiktu Baznīcas vienotību. Pāvils savās vēstulēs uzsver, ka Kristus ir nodibinājis vienu Baznīcu.

Svētā Pāvila jubilejas gada mērķis ir divkāršs: Baznīcas vienotība un mūsdienu pasaules evaņģelizācija. Pirmkārt, pāvests pauž cerību, ka ekumēniskie pasākumi izvērtīsies plašumā, kristieši meklēs sadarbību savā starpā un nepadosies sekulārajam fundamentālismam, kas brīvības ideju novedis līdz visatļautībai. Otrkārt, Kristus Labā Vēsts ir pamats jaunai pasaules kārtībai, kur pastāv līdzsvars starp garīgo un laicīgo. Garam ir jābūt pāri miesai. Cilvēka brīvība nedod vaļu miesai, bet Gars valda pār miesu. Labāk pazīt svēto Pāvilu nozīmē vairāk iemīlēt Kristu kā vienīgo pasaules Pestītāju.

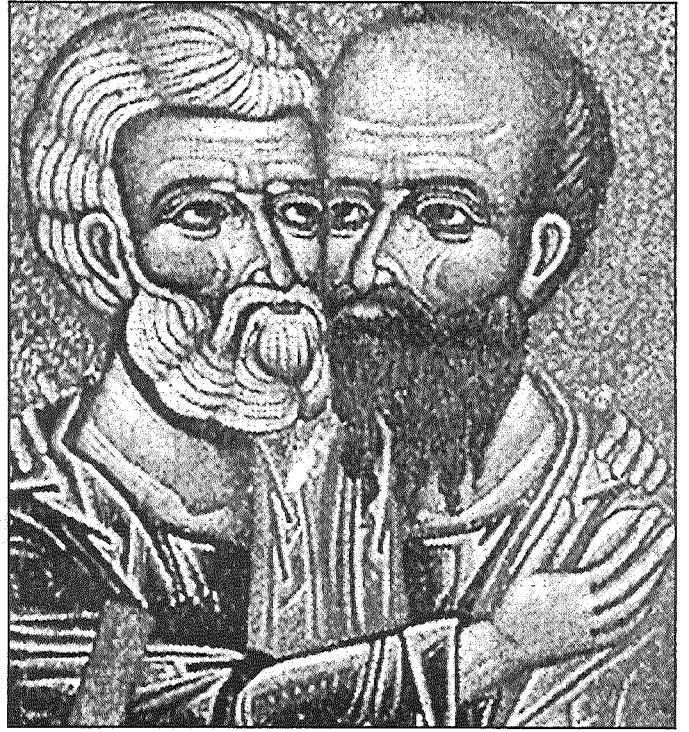
Savā 28. jūnija uzrunā pāvests Benedikts XVI saka: «Kā Romuls un Rems nodibināja laicīgo Romas pilsētu, tā svētie Pēteris un Pāvils ir nodibinājuši garīgo Romas pilsētu». Viņu mocekļu nāve ir ielikusī Romas

pilsētai kristīgos pamatus; apustulis Pēteris – stiprā Baznīcas klints un apustulis Pēteris – nenogurstošais Evaņģēlija sludinātājs pagāniem. Pēteris un Pāvils ir garīgās pilsētas pamati, no kurienes atspīd Kristus stari visai pasaulei.

Pāvils iesāk savu vēstuli romiešiem: «Pāvils, Jēzus Kristus kalps, aicināts apustulis, izredzēts Dieva evaņģēlijam» (Rom. 1,1). Pāvils sevi sauc par «kalpu». Grieķu valodā «kalps» tiek apzīmēts ar vārdu «doulos», lai izteiktu savu nedalāmu piederību un pakļāvību Jēzum Kristum. Ebreju valodā «kalpu» apzīmē ar vārdu «ebed», lai izteiktu saikni ar Dieva aicināto, kuram jāpaveic noteikts pienākums. Pāvils apzinājās, ka viņš ir saukts būt par apustuļi noteiktam darbam, proti, «sludināt Labo Evaņģēlija Vēsti pagāniem».

No Pāvila vēstulēm izriet, ka viņš, līdzīgi Mozum, nav bijis labs runātājs. Pāvila pretinieki viņam pārmet: «Jo tie gan saka, ka viņa vēstules ir svarīgas un spēcīgas, bet viņa personīgā uzstāšanās ir vāja un viņa runa nenozīmīga (2.Kor. 10,10).»

Pāvila panākumi nesastāv viņa daiļrunībā, bet Dieva žēlastībā, kā to apliecina vēstule galatiešiem. Viņa pilnīgā atdeve Kristum un sevis izsmelšana cilvēku labā bija vairāk nekā veiksmīgas uzrunas un uzstāšanās. «Es esmu drošs, ka ne nāve, ne dzīvība, ne enģeļi, ne valdības, ne varas, ne tagadējais, ne nākamais, ne spēki, ne augstums, ne dziļums un neviena cita radība nespēs mūs šķirt no Dieva mīlestības, kas ir mūsu Kungā Jēzū Kristū» (Rom. 8, 38-39).

● Apustuļi svētais Pēteris un svētais Pāvils bieži attēloti apkampušies.

Svētais Pāvils mums māca, ka Dieva Vārda sludināšana ir tikai tad spēcīga un pārliecinoša, ja sludinātājs sevi personīgi ziedo šim darbam. Sludinātāja dzīves piemērs un sevis pilnīga veltīšana Kristum ir vairāk kā daiļrunība un valodas pārliecinošās spējas.

Apustuļa Pāvila gads un tā sagatavošana palīdzēs Kristus sekotājiem izvērtēt viņu pašu dzīves piemēru, evaņģelizācijas metodes un paņēmienus, kā arī mērķi, kuram esam saukti kā Kristus sekotāji. Svētā Pāvila gads ir izaicinājumu pilns ikkatram kristietim atpazīt savu plašo aicinājumu, aicināt citus sekot Kristum un mīlēt Dievu no visas sirds, dvēseles un spēka.

Lai tie, kuri dosies svētceļojumā uz Romu, apmeklējot apustuļa Pāvila kapu, atpazīst savu sekošanu Kristum. Latvijā ir daudz cilvēku, kuri netieši meklē Kristus Gaismu – būsim viņiem par ceļa rādītājiem pie Kristus, līdzīgi kā Baznīcas pirmssākumos to darīja svētais Pāvils.

Bīskaps Antons Justs
«Katoļu Baznīcas Vēstnesis»

Lūgšana

Kungs, kad esmu izsalcis, sūti man kādu, ar ko dalīties pēdējā kumosā.

Kad esmu izslāpis, sūti man kādu, kam nepieciešams ūdens malks.

Kad man salst, ļauj man kādu sasildīt.

Kad esmu neapmierināts, dod man kādu, kurš jāmierina.

Kad mans krusts kļūst par smagu, liec man dalīties ar cita krustu.

Kad esmu nabags, vadi mani pie tā, kas ir lielākā trūkumā.

Kad man nav laika, sūti man kādu, kam palīdzēt tai brīdī.

Kad esmu pazemots, liec man kādu godāt.

Kad esmu zaudējis drosmi, sūti man kādu, kurš jāiedrošina.

Kad man nepieciešama sapratne no citu puses, dod man kādu, kam nepieciešama manējā.

Kad gribu sajūst citu rūpes, sūti kādu, par ko jā rūpējas man.

Kad domāju vienīgi par sevi, vērs manu uzmanību pret citiem.

(Mātes Terēzes lūgšana)

Oktoobrī — svētki Viļānu baznīcā

Dievkalpojumi Viļānu baznīcā Fatimas Dievmātes godam (attēlā), kas notiek katra mēneša trīspadsmitajā datumā, pulcē daudz ļaužu. Dievlūdzēji brauc ne tikai no visas Latgales, bet arī daudzām citām Latvijas draudzēm. Bet šī gada 12. un 13. oktobrī dievnamā gaida nebijušu ļaužu pieplūdumu, jo Viļānu klostera saimes – mariāņu tēvu – dzīvē būs liels notikums: Vatikāns šī gada 16. septembrī pasludinājis par Svētīgu mariāņu ordeņa dibinātāju Staņislavu Papčinski. Šim notikumam par godu būs veltīti daudzi interesanti pasākumi.

12. oktobrī paredzēts kristīgo floristu simpozījs, uz kuru ieradīsies Latgales baznīcu puš-

ķotāji. Pulksten 10.00 paredzēta floristu tikšanās atklāšana «Dievs – visa skaistuma avots» (tēvs Jāzeps Sitnieks MIC). Floristikas pasniedzēja Ilga Ivanova lasīs lekcijas, rādīs, un stāstīs. Paredzētas arī praktiskās nodarbības, floristi pušķos baznīcu, saposīs tos svinīgajam pasākumam. Pulksten 16.00 svēto Misi vadīs tēvs Jāzeps Sitnieks MIC.

Vakarā Viļānos ieradīsies bērnu un jauniešu koru dalībnieki, kas piedalīsies Katoļu bērnu un jauniešu koru «PUERI CANTORES» Latgales federācijas II nacionālajā kongresā, kura devīze «Pasaules bērni dzied Dieva mieram». Kori piedalīsies 13. oktobra svinīgās svētās Mises

dziedājumos un sniegs koncertu.

Svētku galvenā daļa 13. ok-

tobrī sāksies ar svēto Misi Dievmātes godam pulksten 9.00. Pulksten 10.00 Viļānu kultūras namā paredzēta zinātniskā konference «Kristum un Baznīcai. Mariāņu garīgums», kas veltīta mariāņu tēviem – svētīgajiem Jurim Matulēvičam un Staņislavam Papčinskim, tēviem Benediktam Skrindam, Jānim Mendrikam un šogad mūžībā aizgājušajam tēvam Viktoram Pentjušam.

Pēc konferences pulksten 14.00 Viļānu baznīcā – tautas Rožukronis, pulksten 15.00 turpat — «PUERI CANTORES» koru koncerts.

Pateicības dievkalpojums «Augsti savē Kungu mana dvēsele» sāksies pulksten 16.00 ar skaistu un aizkusti-

nošu ceremoniju – trīs jauno baznīcas zvanu iesvētīšanu. Uz šo ceremoniju ielūgti visi 600 ziedotāji, par kuru naudu zvani izgatavoti. Pirms zvanus pacelt tornī, baznīcas pagalmā tie būs apskatāmi un nofotografējami.

Svinīgo svēto Misi celebrēs Viņa Eminence Rēzeknes – Aglonas diecēzes bīskaps Jānis Bulis. Būs iestiprināšanas Sakraments un Euharistiskā procesija.

Pēc svētās Mises Viļānu baznīcas dārzā tiks pasvētīti mariāņu tēvu Viktora Pentjuša MIC, Jāņa Vaivoda MIC, Viktora Čivžela MIC un brāļa Antona Erdmaņa MIC kapu pieminekļi viņu atdusas vietās.

7. OKTOBRIS — VISSVĒTĀKĀS JAUNAVAS MARIJAS — ROŽUKROŅA KARALIENES — DIENA

Rožukroņa lūgšanas vēsture

Mēs esam dzirdējuši par Jaunavas Marijas parrādīšanos svētajam Dominikam, pasniedzot viņam rožukroņa lūgšanu un padarot viņu par tā apustuli. Tas ir brīnišķīgs stāsts, bet bez pamatojuma. Neviena no dominikāņu senajiem dokumentiem neko nesaka par šo notikumu, nedz pirmie septiņi svētā biogrāfijas autori vai neskaitāmie liecinieki, kas ieradās liecināt kanonizācijas laikā, kurš bija iesākts 1233. gadā. Legenda faktiski rodas tikai dažus gadsimtus vēlāk. No kurienes ir rožukroņa?

Vispirms aplūkosim lūgšanu «Esi sveicināta, Marija». Pat ja paradums, erceņģeļa Gabriēla sveicinājumu savienot ar Elizabetes, ir ļoti vecs, šis lūgšanas otrā daļa ir daudz jaunāka. Šī lūgšana nāk no kartūziešu ordeņa, kurš pirmais to izplatīja visā Eiropā. Kā pamats tam ir lūgšana «*Sancta Maria, ora pro nobis*» («Svētā Marija, lūdz par mums»), kura pirmoreiz parādās 13. gadsimta kartūziešu breviārā (lūgšanu grāmatā). Nākamā gadsimta laikā, atkal kartūziešu breviāros, formulējums attīstās: «*Ora pro nobis peccatoribus. Amen*» («Lūdz par mums grēciniekiem. Amen»), dažreiz griežas pie «*Mater Dei*» («Dieva māte») pēc

Marijas. Visbeidzot, ap 1350. gadu, tur tika atrasts, arvien kartūziešu breviārā: «*Nunc et in hora mortis. Amen.*» («Tagad un mūsu nāves stundā. Amen.»).

Agrākos laikos, paraža recitēt divus sveicienus 150 reizes ieviešs vienkāršo, neizglīto cilvēku vidū, aizvietojo 150 psalmu recitēšanu, ko veica mūki. Vēlāk iesākās dievbijības kustība, kurai bija liela vēlme recitēt divus sveicienus dziļākā un apcerošā veidā, un tā saisināja šo 'Marijas Psaltēriju' (kuru visvairāk lūdzās Reinas-Flāmu zemēs) uz 'rožukroņa' ar tikai 50 deklamācijām.

Kad sāka lūgties *Tēvs mūsu lūgšanu kopā ar Jaunavas Marijas sveicienu?* Apmēram 14. gadsimta vidū, Ķelnes klostera mūks, Doms Henrijs Kalkars, ieviesa *Tēvs mūsu lūgšanu 'Marijas Psaltēriju'*, pirms katrām desmit *Esi sveicināta, Marija*. Pēc tam, kad Londonas klostera priors uzzināja par šo jauno sistēmu, tā ātri izplatījās no turienes pa visu Angliju un pēc tam uz kontinentu.

Meklējumi pēc dziļākas lūgšanas iesākās 14. gadsimta sākumā. Dažas meditācijas tika pieliktas pēc Jēzus vārda, kurš norādīja, ka viņš izdarīja, runāja, pārdzīvoja utt. («Jēzu pagodina trīs Austrumu gudrie, Jēzu kārdinā-

ja sātans, Jēzus mazgāja mācekļu kājas», utt.). Šos konkrētos papildinājumus izdarīja Trīras reģiona cistercieši, kas kā minimums piedāvāja 98 šāda tipa tekumus.

Nākamā gadsimta sākumā, jauns novicis (iesācējs) piedāvāja Trīras klosterim, Dominiks Helions, pazīstams kā 'prūsis', 1409. gadā. Viņa priors, Esenes Ādolfs, palīdzēja viņam izdot viņa ierosināto rožukroņa apceres veidā: bez sveicinājuma vārdiem, viņš pievērsa uzmanību Jēzum Pestītājam. Lai to pilnveidotu, Dominiks izdomāja, ka Jēzus vārdam sekos teksta līnija vai divas ar 50 atšķirīgām tēmu sērijām, kuras apvienos kopā visu Kristus dzīvi. Piemēram: «Jēzus, ko Jānis kristīja Jordānā un sauca viņu par Dieva Jēru; Jēzus, kas pēc mācekļu izvēlēšanas, cilvēkiem sludināja Dieva valstību; kurš Pēdējās Vakariņās iestādīja Savas Miesas un Asiņu sakramentu, utt.»

Ceļš, kurš bija iesākts cisterciešu vidū, šādā metodē bija pieņemts kā sistēma. Pēc tam, starp 1435. g. un 1445. g., pēc kartūziešu brāļa lūguma, Dominiks, dziļojot flāmu zemēs, kuras recitēja «Marijas Psaltēriju», uzrakstīja 150 tēmu sērijas, sadalot trīs sekcijās atbilstoši evaņģēlijiem: Kristus bērnība, viņa sabiedriskā dzīve, un viņa ciešanas un augšām-

celšanās.

Trīras Dominiks izklāsta savas metodes garu: «Vienam vajag, bet ne obligāti, apstāties pie vārdiem, kurus izmantojam šeit dotajos pārdomu tematos. Katrs var, kā viņš grib, vai saskaņā ar viņa personīgo dievbijību, paplašināt, saisināt, vai pat izmainīt tēmu, viens veids vai cits. Katrai personai tas ir atkarīgs no laika pieejamības un apstākļiem. Ir ļoti grūti izdarīt kaut ko labāku šajā stundā, to veltot rožukronim.» 'Īsa stunda' — tas ir skaidri domāts tā, ka viņa rožukronis faktiski tiecās pēc iespējas vairāk attālināties no vokālas lūgšanas un tapt par reālu ievadu klusajā lūgšanā. Tā no šī laika kartūzieši tapa par šīs metodes apustuļiem, plaši izplatot to ar saviem rakstiem.

Tam par apstiprinājumu ir nostāsts, kas zināms sākot ar 13. gadsimtu. Kartūziešu mūks, kas ceļoja, apstājās mežā, lai palūgtos 50 *Esi sveicināta, Marija*, kuras viņš bija pieradinājis katru dienu upurēt Jaunavai. Ieradās zaglis un paņēma viņa zirgu un visu kas viņam bija, un grasījās viņu nogalināt, «kad viņš ieraudzīja ļoti skaistu sievieti, kurai bija lente, kuru parasti izmantoja kroņa taisīšanai. Pie katras *Esi sveicināta Marija*, kuru mūks noskaitīja, viņa paņēma rozi no viņa lūpām, kuru

viņa pielika pie lentes. Kad 50 rožu kronis tika pabeigts, viņa uzlika to sev galvā un nozuda. Zaglis tuvojās mūkam un jautāja viņam par sievieti. Mūks atbildēja viņam, ko viņš darīja, bet viņš pārliecināja viņu, ka vispār neko nav redzējis, un saprotot, ka tā persona varēja būt Dievmāte, atdeva mūkam visu atpakaļ.»

Vēlāk, ap 1460. gadu, dominikāņu mūks, Alans de la Rupe, kas bija kontaktā ar kartūziešiem, atklāja Prūsijas Dominika rožukroni, bet sajauc viņu ar sava ordeņa dibinātāju, un nostāsti par redzējumiem, kurus stāstīja kartūzieši, pārmainījās sapnī, kuru piedēvēja sludinātāju mūku ordeņa dibinātājam. 50 noslēpumi tiek saīsināti uz piecpadsmit: priecīgā, sāpīgā un godības daļa, pārdomājot visu, kas saistās ar Kristus sabiedrisko dzīvi. Vajadzēja ilgi gaidīt, līdz pāvests Jānis Pāvils II ar savu apustulisko vēstuli *Jaunavas Marijas Rožukronis* 2002. gadā, ieviesa atpakaļ piecu jauno 'gaismas noslēpumu' formu. Tika atdzīvīnātas senās lūgšanu formas tēmas.

M. Laureckis,
Preiļu Romas katoļu
draudzes vikārs

IEPAZĪSTINĀM

Jauniesvētītais priesteris Māris Laureckis

Starp pieciem Latgales jaunekļiem, kuri 5. augustā Rēzeknes Vissvētākās Jēzus Sirds katedrālē saņēma svētības, bija arī Māris Laureckis. Kopā ar studiju biedru Jāni Beču no Ciskādu draudzes un Antonu Prikuli no Rēzeknes Sāpju Dievmātes draudzes viņš tika iesvētīts par priesteri. 10. septembrī Rēzeknes – Aglonas diecēzes bīskaps Jānis Bulis jaunajiem priesteriem izsniedza nominātus (nozīmējumus) uz draudzēm kā vikāriem jeb palīgiem.

MĀRIS LAURECKIS jau divas nedēļas dzīvo Preiļos un kalpo Preiļu Romas katoļu draudzē. Draudzes dekāna Jāņa Stepiņa vadībā viņš iepazīstas ar saviem jaunajiem vikāra pienākumiem, ar draudzē iesāktajiem darbiem. Lai iepazīstinātu «Cerības» lasītājus ar priesteri Māri, aicinājam viņu uz nelielu sarunu.

— Doties uz jaunu un nezināmu vietu droši vien ir satraucoši. Vai Preiļos jau esat kādreiz bijis?

— Jā, Preiļos esmu bijis pirms pāris gadiem Ziemassvētku laikā, kad pie dekāna Stepiņa man bija jāiziet viena no prakšēm, kādas ir visiem Garīgā semināra audzēkņiem. Prakses nepieciešamas, lai topošajiem priesteriem rastos tuvs, dzīvs un sirsnīgs kontakts ar draudzes locekļiem, lai varētu iepazīties ar konkrēto situāciju draudzē un spētu palīdzēt cilvēkiem. Parasti prakses ir Lieldienās, Ziemassvētkos un vasarās. Sešu mācību gadu laikā Garīgajā seminārā praksēs aizvadijām aptuveni gadu.

— Mācību laiks ir garš, gandrīz tikpat ilgs kā topošajiem āršiem.

— Tā tas ir, jo priesteri ir cilvēku dvēse-

les ārsti. Mācību programma semināra audzēkņiem ir sadalīta divos posmos. Pirmie divi gadi — sagatavošanās jeb filozofijas laiks, turpmākie četri ir teoloģijas studiju gadi, kad var iegūt bakalaura grādu.

Latvijas izglītības sistēmā seminārs akreditēts pagājušajā gadā, bet akreditācija no Romas saņemta jau 1999. gadā. Tas nozīmē, ka absolventu iegūtais izglītības dokuments ir atzīts ne tikai Baznīcā, bet arī valsts līmenī.

— Kāds bija jūsu ceļš līdz Garīgajam semināram?

— Esmu dzimis katoliskā ģimenē kā jaunākais septiņu bērnu pulciņā. Kopš bērnības katru svētdienu gāju baznīcā, bet no astoņu deviņu gadu vecuma piekalpoju kā ministrants pie dekāna Zeiles Rēzeknes Jēzus Sirds draudzē. Kopš sevi atceros, man ir bijis ļoti dzīvs kontakts ar Baznīcu, dzīva lūgšana, kas galu galā palīdzēja arī atrast dzīves aicinājumu, to vienīgo vietu un nišu, kur mani Dievs vadīja. Esmu beidzis Bērzgales vidusskolu, pēc kuras absolvēšanas strādāju un pusotru gadu mācījos Rēzeknes Augstskolā neklātienēs nodaļā.

Kā īpašu laiku atceros 2000. gada Lieldienas, kas togad iekrita vēlu — 23. aprīlī. Pēc sirsnīgas grēksūdzes un komūnijas saņemšanas aicinājumu doties uz Garīgo semināru. Pēc gadu ilgām pārdomām, 2001. gadā, iestājos seminārā, saņemot arī viennozīmīgu ģimenes un tuvinieku atbalstu. Sešu gadu laikā vēleiz visu esmu stingri pārdomājis un sapratis, ka tas patiesi ir mans aicinājums.

— Kādi ir jūsu pirmie iespaidi par Preiļu draudzi?

— Cilvēki ir tādi paši kā citur Latgales draudzēs — nāk uz baznīcu, lūdzas. Atzišos,

● — Tikai Dieva ziņā ir tas, cik ilgi man būs lemts strādāt Preiļos. Taču darbam nodošos ar sirdi un dvēseli, — viesojoties «Novadnieka» redakcijā, teica Preiļu Romas katoļu draudzes vikārs Māris Laureckis (no kreisās), kuram padomus nesavtīgi sniedz draudzes dekāns Jānis Stepiņš.

ka mani uzņēma sirsnīgi un par to liels prieks. Un vēl priecājos par to, ka padomu varēšu lūgt un daudz ko mācīties no tik ziņoša un darbīga priesterā, kāds ir dekāns Jānis Stepiņš.

— Iepazīstiniet, lūdzu, kādi ir vikāra pienākumi?

— Pirmais un galvenais pienākums — draudzes locekļu garīgā aprūpe. Tas nozīmē, ka mans uzdevums ir grēksūdzes uzklaušana, kristīšana, svētās Mises upurēšana, mirušo apbedīšana un jauno pāru laulāšana, kā arī slimnieku garīgā aprūpe.

— Vai jums ir kādi īpaši plāni, lai draudzes dzīvi veidotu daudzveidīgāku un bagātāku?

— Vispirms tuvāk jāiepazīstas ar drau-

dzes locekļiem. Ceru, ka man izveidosies laba sadarbība ar jauniešiem, ar ministrantiem. Ir vēlēšanās ieviest speciālus dievkalpojumus jauniešiem, kas atšķirtos ar dziedājumiem. Pašlaik ir daudz jaunu garīgu dziesmu, kurām pavadījumu varētu spēlēt, piemēram, uz ģitāras vai citiem instrumentiem, kuru skanējums atšķiras no klasiskajām ērģelēm. Tas, manuprāt, būtu jauki, ja jaunieši ar savu slavēšanu, dziedāšanu un spēlēšanu atdotu godu Dievam. Draudzes jauniešu sportiskās aktivitātes un pulciņu izveidošana varētu būt tālākas darbības plānos. Zinu, ka Dagdā veiksmīgi uzsākusi darbu Domiana lūgšanu grupa, varbūt tādu varētu izveidot arī pie mums.

KAS NAV UZTICĪGS MAZĀ, TAM NEUZTIC LIELO.

Pārtikas krāsvielas saista ar bērnu hiperaktivitāti

Eiropas Pārtikas drošības aģentūra (EFSA) pārbaudis iespējamo saistību starp noteiktām pārtikas krāsvielām ar bērnu hiperaktivitāti, paziņoja Eiropas Komisija (EK).

Šādu rīkojumu EK devusi pēc Lielbritānijā veiktā pētījuma, kurā atklāts, ka mākslīgo krāsvielu sajakums un plaši izmantotais konservants nātrija benzonāts ir saistīts ar bērnu hiperaktivitāti.

«Tiklīdz EFSA sniegs savu vērtējumu šim pētījumam, EK lems, vai ir nepieciešama tālāka rīcība attiecībā uz šīm piedevām,» teikts EK paziņojumā.

Lielbritānijā veiktajā pētījumā apstiprināts, ka dzērienos, saldumos un kūkās izmantotās mākslīgās krāsvielas un plaši lietotais konservants nātrija benzonāts ir saistīts ar bērnu hiperaktivitāti.

Pētījuma autori norāda, ka vecākiem ir vienkārša iespēja mazināt bērnu hiperaktivitāti, pievēršot lielāku uzmanību bērnu uzturam.

Sauthamptonas universitātes

Latvijā atļautās sintētiskās krāsvielas			
E numurs	Nosaukums	Šķidrums krāsa	Aizliegtas dažās ES valstīs
102	Tartrazīns	dzeltēna	Somijā
104	Hinolīna dzeltenais	dzeltēna	Portugālē
110	Saulrieta dzeltenais, FCF oranždzeltenais S	oranža	
122	Azorubīns, karmoizīns	sarkana	Somijā, Portugālē, Zviedrijā
123	Amarants	sarkana	Somijā
124	Kumačs 4R, košenila sarkanais A	sarkana	
127	Eritrozīns	sarkana	
128	Sarkanais 2G	sarkana	
129	Alūra sarkanais AC	sarkana	
131	Patentzilais V	zila	Portugālē
132	Indigotīns, indigokarmīns	zila	
133	Briljanzilais FCF	zila	
141	Zaļais S	zaļa	Somijā, Portugālē, Zviedrijā
151	Briljanta melnais BN, melnais PN	violeta	Portugālē, Somijā
154	Brūnais FK	brūna	
155	Brūna HT	brūna	Portugālē

zinātnieku veiktajā pētījumā 144 astoņus un deviņus gadus veci bērni. Viņi bija sadalīti divās

Der zināt

Vecākiem, kuru bērniem ir konstatēti hiperaktivitātes vai uzmanības deficīta simptomi, Pārtikas standartu aģentūra iesaka uzmanīgāk izvērtēt tādu pārtikas produktu patēriņu, kuru sastāvā ir šādas krāsvielas:

- saulrieta dzeltenais (E110),
 - tartrazīns (E102),
 - karmoizīns (E122),
 - kumačs 4R (E124),
 - hinolīna dzeltenais (E104),
 - alūra sarkanais (E129)
- maisījumā ar konservantu nātrija benzonātu (E211)

grupās – viena grupa saņēma parastu augļu sulu, bet otrai dots identiska izskata un garšas dzēriens, kas saturēja parasti pārtikas rūpniecībā izmantotas piedevas. Abi dzērieni vecākiem nogādāti identiskās, aizīmogatās pudelēs.

To bērnu grupa, kuriem dots dzēriens ar piedevām, sadalīta vēl

divās daļās. Vienai daļai dots dzēriens ar pārtikas krāsvielām, kas parasti atrodamas divās 56 gramu saldumu paciņās, bet otrai daļai dzērienam pievienots lielāks daudzums krāsvielu, kas atbilstu četrām paciņām saldumu. Abos dzērienos bija arī līdzīgs nātrija benzonāta daudzums.

Pētījuma laikā bērņus novēroja eksperti, kas novērtēja viņu uzvedību mācībās.

Pirmajā pētījuma nedēļā bērni lietoja ierasto uzturu. Pēc tam no viņu ikdienas uztura tika izņemti saldumi un dzērieni ar pārtikas piedevām un tā vietā doti zinātnieku sagatavotie dzērieni.

Pēc sešām nedēļām novērtēta bērnu aktivitāte. Bērņiem, kas lietoja dzērienu ar pārtikas piedevām, novērota par aptuveni 10 procentiem lielāka tendence uz hiperaktivitāti.

Mīnētās pārtikas krāsvielas pārsvarā pievieno augļu sulām, krāsainām želejām, saldējuma cepumiem un dzērieniem. Pētījuma rezultātus nevar attiecināt uz citām pārtikas krāsvielām.

«Latvijas Avīze»

Kas tie tādi – brīvie radikāļi un antioksidanti

Literatūrā daudz tiek rakstīts par brīvo radikāļu kaitīgumu, tie ir pārvērsti par organisma ienaidniekiem. Vai tas patiesi ir tā?

Zinātnieki vēl strīdās

Plašu popularitāti par novecošanu mūsdienās guvusi tā saucamā brīvo radikāļu teorija. Saskaņā ar to brīvie radikāļi, kas veidojas toksisko vielu oksidācijas rezultātā (tajā skaitā arī udeņraža pārskābe), ir spējīgi bojāt jebkura organisma šūnu membrānas, it īpaši gadījumos, kad organisms cieš no tādu vielu trūkuma, kas izpilda aizsargfunkcijas. Šīs vielas sauc par antioksidantiem, tie ir vitamīni A, C, selēns, atsevišķi bioflavoni. Visā pasaulē mediķi tāpēc uzsākuši arvien plašāku antioksidantu pielietošanu kā terapeitiskos, tā profilakses nolūkos.

Tomēr zinātniskie eksperimenti ir pierādījuši – riska samazināšanās saslīmt ar sirds un asinsvadu slimībām tiem, kuri regulāri lietojuši antioksidantus saturošus uztura bagātinātājus, nemaz netika novērota. Vēl vairāk – konstatēts, ka palielinās nopietnu blakus efektu daudzums. Piemēram, beta karotīna preparātu lietošana (A provitamīns) paaugstina onkoloģisko saslimšanu rašanās varbūtību, bet E, C un beta karotīna lietošana lielās devās pasliktina ārstēšanas rezultātus.

Par udeņraža pārskābi

Udeņraža pārskābe organismā piedalās daudzos vielmaiņas procesos – olbaltumvielu, tauku, ogļhidrātu, minerālvielu un vitamīnu izveidē. Zinātnieku pētīju-

mi rāda, ka brīvie radikāļi, tajā skaitā arī udeņraža pārskābe, nav sveši organismam, bet kļūst par universāliem bioregulatoriem. Pastāv uzskats, ka brīvie radikāļi stimulē veselo šūnu dalīšanos un bloķē ļaundabīgo vairošanos, tādēļ tos sāk dēvēt par «dzīves signāliem».

Kliniskajā praksē brīvie radikāļi, daļēji arī udeņraža pārskābe, tiek izmantoti jau sen. Terapija ar udeņraža pārskābes izmantošanu pirmo reizi tika izmantota Spānijā gripas pandēmijas laikā no 1918. līdz 1919. gadam, kad cilvēku mirstība sasniedza 80%. Iekšēja udeņraža pārskābes vājas koncentrācijas šķidrums ievadīšana slimniekiem ļāva samazināt mirstību par 48%. Udeņraža pārskābes terapiju plaši pielietoja praksē ASV un Eiropā līdz XX gadsimta 30. gadu vidum.

Tādējādi brīvo radikāļu un dabīgo oksidantu savstarpējā sakarība ir daudz sarežģītāka un daudzveidīgāka nekā tika uzskatīts iepriekš. Neapšaubāmi, ka antioksidanti pie pārlieku lielās brīvo radikāļu uzkrāšanās novērš šūnu bojāšanos. Taču to galvenā funkcija ir daudzveidīgu ķīmisko procesu stimulācija ar brīvo radikāļu piedalīšanos. Jo vairāk instrumentu ir šādā orķestrī, jo bagātāks tā skanējums; jo vairāk ir dalīgo antioksidantu, jo racionālāk tiek izmantoti brīvie radikāļi.

Par dabīgo produktu noderīgumu

Organismā ik sekundi veidojas liels brīvo radikāļu daudzums, kuri regulē organisma bioloģiskos procesus, nodrošina arī imūnās sistēmas darbību. Gadu gaitā procesi ar brīvo radikāļu līdzdalību sāk darboties vājāk, tādēļ organismam normālai ek-

sistēšanai tie jāsaņem no ārpusē. Kad tie nonāk organismā kopā ar barību, tad no jauna stimulē paša organisma brīvo radikāļu izveidi. Tas ļauj sadedzināt neoksidētos produktus, kuri it īpaši daudz uzkrājas slimu un vecu cilvēku organismā.

Kādēļ par tik efektīvu tie uzskatīti ārstēšanās ar ārstniecības augiem, sulām un citiem dabīgiem produktiem? Būtība ir tā, ka augi satur daudzveidīgus antioksidantus, fermentus un brīvos radikāļus, kuru trūksts uztura bagātinātājos.

Ir produkti, kuru sastāvā ietilpst brīvie radikāļi. Tie ir pien-skābes produkti, kvasi, dabīgais vīns, svaigi un skābēti dārzeņi un augļi, zaļumi, mazaļģu zivis un, starp citu, nodzeltējis speķis. Atcerieties, cik lieliski elpot pēc negaisa, it īpaši mežā, cik daudz spēka un enerģijas dod atrašanās pie ūdenskrituma, cik svaigs un garšīgs ir avota ūdens! Tas viss ir brīvo radikāļu roku darbs.

Austrumu zemēs, gatavojot tēju, to uzkuļ ar slotiņu vai ilgi pārlej no vienas tases otrā, izskaidrojot procesu tādējādi, ka ūdens tad piepildās ar visuma enerģiju. Zinātnieki teiktu, ka tādā veidā ūdens molekulas piesātinās ar skābekli, izveidojot brīvos radikāļus. Varat to izmēģināt mājās un redzēsiet, ka tējas tasē veidojas putas un mazi gaisa burbuliši. Un vēl viens praktisks padoms. Kad no rīta esat pamodušies, ielejiet glāzē vakarā novārtu ūdeni, paceļot karafi virs glāzes. Jo augstāk turēsiet karafi, jo vairāk izveidosies skābekļa burbuliši. Viena vai divas glāzes ūdens no rīta, un možums garantēts.

«Dzīvo Vesels»

Kad apmeklējāt zobu higiēnistu?

Speciālisti uzskata, ka zobu higiēnista apmeklējums reizi četros mēnešos ir svarīgāks sevis kopšanas pasākums, nekā došanās pie friziera. Vai mēs to ievērojam?

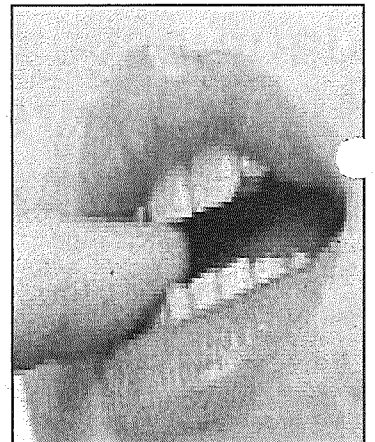
Rūpes par smaganām ir viens no būtiskiem personīgās higiēnas pasākumiem, diemžēl daudzi to uzskata par pārspīlētu greznību un vairāk naudas tērē solārijam vai manikīram. Regulāra un rūpīga zobu tīrīšana pilnībā nepasargā no zobakmens veidošanās. Uz zoba pie smaganām tomēr paliek nedaudz miksto apgulu, kuras sacietē un pārvēršas zobakmeni, ko mājās apstākļos vairs nevar dabūt nost. To ar īpašu aparātu notīra zobu higiēnists.

Ja nu zobakmens tomēr radies, tas spiež uz smaganām un pārējiem ap zobu esošajiem audiem. Kā jau saspīestos audos, normāla apasiņošana tiek traucēta, un rodas ideāla vieta infekcijas perēklim. Ar laiku izveidojas smaganu kabatas ar visai nelāgu pildījumu – zobakmens, mikroorganismi, ēdiena paliekas. Nelielas saaukstēšanās vai citu iemeslu dēļ traucēta imunitāte, un smaganas iekaisst. Tās sāp, asiņo, reizēm struto, zobs kļūst jutīgs.

Lai no tā izvairītos, jau laikus smaganu kabatas jāiztīra. Tās izskalot gan pats sev nevarēs – tas ir higiēnista darbs. Ja pat šāds smaganu iekaisums nav licis uzlabot mutes dobuma kopšanu, tad, procesam turpinoties, zobi kļūst kustīgi un visbeidzot izkrist. To aizstāšana ar mākslīgajiem izmaksā dārgāk nekā regulāri zobu higiēnista apmeklējumi.

Smaganu veselības stadijas

○ Veselīgas smaganas. Tās ir gaišsārtas un cieši pieguļ zobiem. Kad tās tīra ar suku, tās neasiņo, bet zokļa audi stingri tur zobu.

○ Smaganu iekaisums – gingivīts. Gingivīta pirmās pazīmes ir tūska un asiņošana, tirot zobus, bet smaganas ir sarkanas un iekaisušas.

Rīkojoties istajā brīdī, gingivīts ir ārstējams. Visbiežākais gingivīta cēlonis ir mikroorganismi, kas atrodas zobu aplikumā.

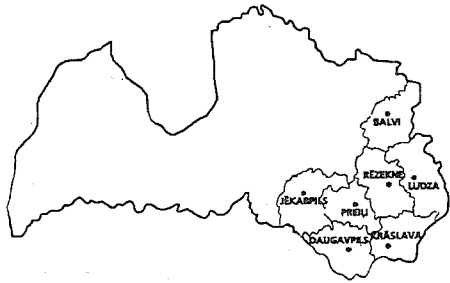
○ Parodontozes sākums. Smaganas ir iekaisušas, un jau nedaudz bojāta balsta kaula struktūra. No zobu aplikuma attīstās zobakmens, kas aizpilda zobu starpas.

Rezultātā veidojas parodontālās kabatas. Iekaisušie zoba audi, kuri zobu fiksē pie kaula, pakāpeniski zaudē savas funkcijas, un zoba fiksācija kaulā kļūst vājāka.

○ Progresējoša parodontoze. Smaganas ir iekaisušas, un balsta kaula struktūra ir ievērojami bojāta.

Parodontālās kabatas ir dziļas, zoba audi sagrauti, kā rezultātā zoba fiksācija kaulā ievērojami atslābst, zobi var kustēties un visbeidzot arī izkrist. Šajā stadijā parodontoze vairs nav ārstējama.

KAIMIŅU RAJONOS

Nebijusi kukurūzas raža

Viļānu selekcijas un izmēģinājumu stacija šogad necerēti liela kukurūzas raža. No hektāra iegūtas 48 – 50 tonnas zaļās masas. Zaļbarības lauki saimniecībā aizņem ap 100 hektārus, tajos tiek audzētas Francijā iepirktais kukurūzas šķirnes, lopu ziemošanai sagatavotas 3526 tonnas skābbarības. Šogad pirmo reizi mēģināts iegūt kukurūzas graudus no šķirnes 'Angus' laukiem. Ja šis eksperiments izdosies, tā būs revolūcija Latvijas lauksaimniecībā, atzīst viļānieši.

«Rēzeknes Vēstis»

LUDZAS RAJONĀ

Vecslabadā iesvēta katoļu baznīcu

Vēsturisks un ievērojams notikums Ludzas rajona Istras pagasta Vecslabadas dzīvē bija Romas katoļu baznīcas iesvētīšana, uz kuru bija ieradies Rēzeknes – Aglonas diecēzes biskaps Jānis Bulis. Baznīcas celtniecība sākusies 1933. gadā, bet ēka pabeigta tikai 1940. gadā. Tā pašā gada janvārī to iesvētīja biskaps Boļeslavs Sloskāns.

Padomju laikā baznīcas darbība tika pārtraukta. Sākumā ēkā bija izvietota skolas sporta zāle, bet vēlāk – sovhoza noliktava. Katoļu baznīca pagastā nedarbojā 50 gadus.

Iniciatīva un atbalsts baznīcas atjaunošanai nāca no biskapa Jāņa Buja un investiem. 1990. gadā tika uzsākta dievnama atjaunošana. Tā notika galvenokārt par baznīcas līdzekļiem, nelielu daļu ieguldījusi arī pašvaldība.

Uz Vecslabadas Romas katoļu baznīcas iesvētīšanu bija pulcējušies daudz cilvēku – gan vietējie iedzīvotāji, gan ciemiņi no Rēzeknes, Ludzas, Rīgas, citām pašvaldībām.

Dienvidu augļi nogatavojas pierobežas dārzā

Ražas laiks ir ļoti daudzveidīgs. Arī Malnavas pagasta zemnieku saimniecībā «Prieditēs», kur Novikovu ģimene jau vairākus gadus audzē tipiskas dienvidu kultūras: arbūzus, melones un vīnogas. Daudzi ludzānieši ir nogaršojuši šo bioloģiski tīro produkciju, ko sezonas laikā zemnieki pārdod Ludzas tirgū.

«Prieditē» zemi no aukstajiem vējiem

piesedz mežaudze, varbūt tāpēc arbūzi un melones tur aug kā mums ierastie gurķi. Saimniecībā neizmanto ķīmikālijas, arī nezāļu apkarošanai nē, tāpēc vasarās ir daudz darba, ravējot laukus.

Arbūzu sezona jau beigusies, raža bijusi normāla. Pēdējo vākumu saimnieki aizveduši uz pagasta bērnudārzu, lai mazie mīlojas. Sulīgi, saldi. Ja teiktu, ka tie vesti no dienvidu zemēm, droši noticētu.

Deviņdesmito gadu sākumā, kad Novikovi te pirkā zemi, būvēja māju un saimniecības ēkas, plāni bijuši pavisam citi – attīstīt piena lopkopību. Bet piena cenas kādu laiku bija tik zemas, ka sēdējuši un domājuši, ko tālāk darīt. – Pamazām aizdomājāties līdz retākām kultūrām, — stāsta T. Novikova. – Arbūzu sēklas nopirkām Krievijā, dēstus izaudzējām siltumnīcā un maijā izstādījām atklātā laukā. Ja soliņa salnas, apsedzām ar agroplēvi. Izauga pirmie arbūzi, bija garšīgi. Tagad tie aug 0,3 hektāru platībā, turpat nogatavojas arī melones. Šogad pirmā raža novākta jau 8. augustā.

Ja Sabilē ir savs vīna kalns, tads varētu būt arī Ludzā. Vīnogu šķirnes ir ļoti dažādas – saldākas un skābākas, dzeltenas un zaļas, pat zilās.

Vīnogulāju kopšana gan ir ļoti darbietilpīga, tas ir tāpat kā audzēt rozes. Pats svarīgākais – tās labi iezīmot.

Pašmāju vīnogām ir plānāka miziņa, arī garšas ziņā tās neatpaliek no ievestajām. Ja vēl ir apziņa, ka tu ēd tīru preci, tad ogu vērtība pieaug.

Baravikas, bariņā šurp!

«Ludzas Zemes» redakcijā iegriezās ludzāniete Irēnas kundze, kura atnesa parādīt kādu dabas brīnumu. Poguļankā zem ozola zariem viņa atradusi 16 kopā

● Vīnogas ir saldās un jau pilnīgi nogatavojušās. Zilās gan ir vēl lielākas, bet pēc garšas skābākas un labāk der sulai.

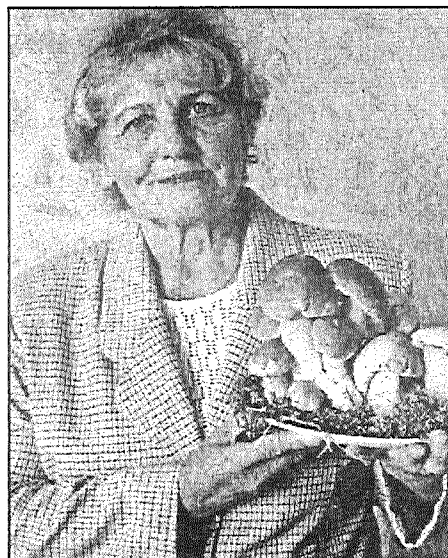
saaugušas baravikas. Katrai no tām savs kātiņš un cepurīte.

—Esmu sēņotāja ar stāžu. Zinu daudzas sēņu vietas un esmu nonākusi pie secinājuma, ka šogad meža dziļumā sēņu nav. Tās labāk aug gaišākās vietās. Todien lielas cerības neloloju, tāpēc ļoti nopriecājos, ieraudzījusi divas skaistas baravikas. Tad uzgāju veselu plantāciju. Jau biju nogriezuši ap 40 baravikām, kad uzmanību piesaistīja kas pavisam neparasts.

Sākumā nodomāju, ka tā ir viena liela baravika, taču, pienākusī tuvāk, atklāju veselu kaudzi sēņu. Tādu brīnumu savā ilgajā sēņotājas mūžā redzu pirmo reizi, tāpēc arī gribēju, lai to ierauga pēc iespējas vairāk cilvēku.

«Ludzas Zeme»

●Veiksmīgā sēņotāja ar vienkopus saaugušo 16 baraviku pulciņu.

MADONAS RAJONĀ

Vislatvijas XI koru saiets Jurjāņu «Meņģeļos»

Prieks par kuru kustības dalībniekiem un latviešu tautas dziesmām, gandarījums par skolu jaunatnes klātesamību, apbrīna par rudens krāsu paleti dabas tūlīvietā – brāļu Jurjāņu dzimtajā mājā «Meņģeļos» vienā no septembra sestdienām skatītājus piepildīja Ērgļu pusē pie Pulgošņa ezera.

Šogad Vislatvijas koru svētkos, kas vienlaikus daudzim bija kuru sezonas atsākšana, piedalījās 24 kolektīvi. Klātesošo sirsnīgus aplausus izpelnījās mūzikas grupas «Auļi» priekšnesums, sarīkojuma vadītājs Māris Olte un koncerta kopīgais skanējums. Svaiga vēsma bija arī līdzdarbošanās plenērā: lielformāta sagatavē ar «Meņģeļu» ēku kompleksu, ko bija uzgleznojusi Maija Jakoviča, koristiem vajadzēja iegleznēt pašiem savus tēlus. Kā tas izdevās, skatāms muzejā, jo mākslinieces un koristu kopdarbs tika dāvināts «Meņģeļu» dekorēšanai.

—Mēs dzīvojam modernos laikos, bet laiku pa laikam arī mūsdienās parādās neparastas un

senas iedabas, — uzrunājot klausītājus, saietā atklāšanā teica Māris Olte.

—Viena no šīm iedabām ir lustēšanās, un viens no lustēšanās paveidiem ir kuru dziedāšana. Kad lielie darbi bija paveikti (un tie savulaik bija krietni smagāki), atradās «ērgļi», kas sakāpa ratos un taurēdami, bungodami brauca apkārt pa visu pagastu. Man tā patīk domāt gan par brāļiem Jurjāņiem, gan jandāliņu, ko tepat netālu «Brakos» taisīja Rūdolfs Blaumanis ar literātiem, un gaisotni, ko radīja Pēteris Blaus ar saviem teātra spēlētājiem. Piejauju, ka senākos laikos tieši tā arī notika, jo tiem, kam dūša ar darbu vien netika piesieta, prasīt prasījās braukāt apkārt – taurēt, bungot, dauzīties. Vēl senāk, pirms brāļiem Jurjāņiem, iespējams, muzicēja tā, kā muzicē «Auļi».

—Brīnišķīgas izjūtas, — par koncerta iespaidiem brāļu Jurjāņu dzimtajā vietā priecājās bijušais kordirģents, madonietis

Jānis Bērziņš. — Pakalnos skan latviešu tautas dziesmas, acu priekšā – dziedātājas rakstainos tautastērpos, tepat ir gleznainais ezers un brīnišķīgā aura, kādas citur nekur pasaulē nav. Tāpēc jau tādi talantīgi cilvēki – mūziķi brāji Jurjāņi – te dzimuši – strāvot, kas joprojām rada enerģiju.

—Repertuārs, ko pārvalda koristi, ir gana liels un labi sagatavots, jo strādājam Vispārējiem latviešu dziesmu svētkiem, kas notiks 2008. gada vasarā, — vērtēja Rita Briņķe. — Manuprāt, ne vienmēr nepieciešami skaļi, pompozī svētki, galvenais ir vēlēšanās dziedāt, laikus paveikts organizatoriskais darbs, kvalitatīvs repertuārs un iesāktās tradīcijas turpināšana. Kuru kustības kontekstā īpašs gads šogad aizsācies Latvijas Krājbankas kolektīvam, tādejā skatītājos XI kuru saietā bija redzamas arī šīs bankas pārstāves.

—Gribam būt visam klāt, lai sabiedrība uzzina, ka Latvijas Krājbanka ir viens no trim 2008.

● Kopkori XI Vislatvijas kuru saietā brāļu Jurjāņu muzejā «Meņģeļi» diriģē Madonas rajona kuru virsdiriģents Jānis Baltiņš.

gada Dziesmu svētku ģenerālsponsoriem, — teica Madonas klientu apkalpošanas centra vadītāja Rudite Dzene. — Atbalstu svētkiem jau esam uzsākuši un šos svētkus balstīsim līdz lielkoncertam Mežaparka estrādē. Reizēm bankā smejamies: rezultātā mums jāsatūvinās tā, ka vai nu koristi būs mūsu klienti, vai Latvijas Krājbankas darbinieki sāks dziedāt un dejot.

Šogad kuru saietā kopkori piedalījās arī brāļu Jurjāņu muzeja vadītāja Ieva Vilmīte. Tieši viņa pasniedza «Meņģeļu» balvu – māksliniaka Ivara Mailiņa 2002.

gadā izgatavoto ceļojošo kausu. Par drosmi un neatlaidību balva – Pāvila Jurjāņa krustdēla Eižena Jurjāņa «Meņģeļiem» dāvātā dzimtas relikvija – atkārtoti uz šos svētkus balstīsim līdz lielkoncertam Mežaparka estrādē. Reizēm bankā smejamies: rezultātā mums jāsatūvinās tā, ka vai nu koristi būs mūsu klienti, vai Latvijas Krājbankas darbinieki sāks dziedāt un dejot.

—Vesākā un mitrākā vieta Latvijā, kur katru otro dienu list, — tā par Vestienu un Ērgļiem pēc dabas draugiem pieejamās statistikas teica sarīkojuma vadītājs Māris Olte. Kuru saiets pierādīja, ka «Meņģeļi» ir ārpus nosauktā drēgnuma.

«Stars»

10. LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

Šogad Latvijā reģistrēts mazāk ugunsgrēku

Kopš gada sākuma ugunsgrēku skaits, salīdzinot ar analogisko laika posmu pērn, kopumā samazinājies par 43%, informē Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) priekšnieka palīdze INGA VETERE.

Mazāk dega kūla

Latvijā šogad reģistrēti 2293 kūlas ugunsgrēki, savukārt 2006. gadā to bija 7083. Šajos ugunsgrēkos cieta tikai divi cilvēki, bet gadu iepriekš bija seši bojā gājušie un astoņi guva apdegumus. Mazāk arī liesmās nopostīto ēku, attiecīgi 40 un 472.

Statistika liecina, ka kūlas ugunsgrēku skaita samazinājumam ir divi iemesli. Pirmkārt, šogad liela uzmanība tika veltīta tam, lai ļaunprātīgie kūlas dedzinātāji saņemtu sodu. Otrkārt, ugunsgrēku skaitu ietekmēja arī laika apstākļi, kas ļāva ātri sadīgt jaunajai zālei.

Speciālisti skaidro, ka Latvijā ir daudz tādu pagastu, kur nav problēmu ar kūlas ugunsgrēkiem, jo teritorija sakopta, zāle nopļauta. Vienlaikus var secināt, ka visvairāk ugunsgrēku sausās zāles degšanas dēļ ir tajās pašvaldībās, kuras šķērso dzelzceļi un lielākie autoceļi. Ja ceļmalas ir nesakoptas, kūlas ugunsgrēkos nereti vainojami neapzinīgie pasažieri vai autovadītāji, kuri no transportlīdzekļiem izmet degošas cigaretes.

VUGD aicina zemes īpašniekus un pašvaldību vadītājus, iestājoties rudenim, sakopt sev piederošās teritorijas, lai nākamā gada pavasarī mazinātu kūlas

degšanas iespējamību.

Visvairāk uguns postījusi dzīvojamās mājas

No šī gada astoņos mēnešos reģistrētajiem 7940 ugunsgrēkiem 2565 izcēlās dzīvojamajās mājās (2006. gadā – 3274), 523 – transporta līdzekļos. 170 reizes uguns liesmas postījušas sabiedriskās ēkas, bet 62 reizes – jaunbūves.

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, šogad par 68% samazinājies ugunsgrēku skaits lauksaimnieciskās ražošanas objektos, par 34% – ražošanas ēkās, par 23% – jaunbūvēs, bet par 22% – dzīvojamās mājās. Savukārt par 18% pieaudzis ugunsgrēku skaits transporta līdzekļos un transporta nozares objektos.

Ne visur dega vienlīdz daudz

Kopš gada sākuma ugunsgrēku skaits ir samazinājies visos Latvijas rajonos un pilsētās. Viskrasākais samazinājums ir bijis Balvu un Aizkraukles rajonos – par 68%, Gulbenes rajonā – par 67%, bet Preiļu un Ludzas rajonos – par 62%.

Starp pilsētām šis gads vismierīgākais bijis Liepājā, kur ugunsgrēku skaits samazinājies par 47%, bet Jūrmalā – par 43%.

Vainojama neuzmanīga rīcība ar uguni

Visizplatītākais ugunsgrēku izcelšanās iemesls ir neuzmanīga rīcība ar uguni, tajā skaitā arī smēķēšana gultā. No šogad reģistrētajiem 7940 ugunsgrē-

kiem tas bijis par iemeslu 6248 gadījumos.

No bojātām elektroierīcēm, to nepareizas ekspluatācijas vai isavienojumiem izcēlušies 788 ugunsgrēki, 532 gadījumos vainojamas nepareizi izbūvētas apkures sistēmas, neiztīrīti dūmvadi, pārkurinātas krāsnis vai citas ar apkuri saistītas problēmas.

Kā liecina VUGD vairāku pēdējo gadu statistika, tieši rudenī palielinās ugunsgrēku un tajos bojā gājušo cilvēku skaits.

Iestājoties aukstākam un tumšākam laikam, cilvēki biežāk uzturas telpās, tādēļ vairāk ugunsgrēku izceļas neuzmanīgas smēķēšanas, bez uzraudzības atstātu sveču, kā arī nestandarta elektroierīču lietošanas dēļ. Dārza mājiņās, kas ir paredzētas dārza inventāra uzglabāšanai, cilvēki reizēm paši iebūvē nedrošas pagaidu apsildīšanas ierīces, tādējādi apdraudot ne vien savu īpašumu, bet arī dzīvību.

Nepieciešama glābēju palīdzība

Šī gada astoņos mēnešos glābēju palīdzība bijusi nepieciešama 3686 reizes.

Kopumā izglābti 197 cilvēki, tajā skaitā pēc ceļu satiksmes negadījumiem 118 cilvēki atbrīvoti no avarējušām automašīnām, jo paši no tām nav varējuši izkļūt. Vēl glābēju palīdzība 596 reizes bija nepieciešama iedzīvotājiem dažādos citos problemātiskos gadījumos, 102 reizes veikts darbs ar bīstamām vielām, 1028 reizes sniegta tehniska palīdzība, bet 349 reizes pēc iedzīvotāju lūguma glābti dzīvnieki, kas bija nonākuši nelaimē.

Pret Emsi sāk kriminālprocesu par apzināti nepatiesu liecību sniegšanu

Generālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Pirmstiesas izmeklēšanas uzraudzības nodaļā sākts kriminālprocess pret Saeimas priekšsēdētāju Induli Emsi (ZZS) par apzinātu nepatiesu liecību sniegšanu, informēja Generālprokuratūras preses sekretāre Dzintra Vitoliņa.

Saeimas priekšsēdētājs Indulis Emsis (ZZS) pagaidām nekomentē pret viņu sāktu kriminālprocesu par apzināti nepatiesu liecību sniegšanu, jo vēl nav saņēmis no Generālprokuratūras šādu informāciju, informēja Saeimas spikera preses sekretāre Dace Tāse.

Tomēr Zaļo un zemnieku savienības (ZZS) Saeimas frakcijas priekšsēdētājs Augusts Brigmanis sacīja, ka ZZS valde spriedīs par situāciju, kurā pret Emsi sākts kriminālprocess.

«Situācija ir nopietna, un tā ir jāizvērtē,» sacīja Brigmanis. Pašam Brigmanim šī ziņa bija jaunums, un viņam tā vēl esot jāpārrunā ar pašu Emsi.

«Nepieciešams paša Emsa komentārs par šo situāciju,» sacīja Brigmanis, nesniedzot komentārus par to, vai Emsim vajadzētu pamest Saeimas spikera amatu.

Jau ziņojām, ka Generālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Pirmstiesas izmeklēšanas uzraudzības nodaļā izveidotās izmeklēšanas grupas lietvedībā atrodas kriminālprocess, kas

sākts par Ventspils amatpersonu, iespējams, izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem, atbildība par kuriem paredzēta Latvijas Kriminālkodeksa 6.nodaļā - saimnieciskie noziegumi un 7.nodaļā - amatnoziegumi, kā arī par noziedzīgiem nodarījumiem, atbildība par kuriem paredzēta Krimināllikuma 19.nodaļā - noziedzīgi nodarījumi tautsaimniecībā un 24.nodaļā - noziedzīgi nodarījumi valsts institūciju dienestā.

Veicot izmeklēšanu šajā kriminālprocesā, konstatēts, ka pastāv reāla iespēja, ka Emsis sniedzis apzināti nepatiesu liecību par faktiem, kas nav saistīti ar minētā kriminālprocesa pierādīšanas priekšmetā ietilpstošiem apstākļiem, informēja prokuratūrā.

Nemot vērā augstākminēto, procesa virzītājs, 21.septembrī, pieņēma lēmumu par kriminālprocesa sadalīšanu, sākot jaunu kriminālprocesu pret Emsi, jo pastāv reāla iespēja, ka viņš ir apzināti nepatiesi liecinājis pirmstiesas kriminālprocesā.

Process sākts pēc Krimināllikuma 300.panta 2.daļas. Minētais likuma pants paredz sodu - brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai piespiedu darbu, vai naudas sodu līdz 100 minimālajām mēnešalgām.

Par to, vai Emsi izdot kriminālvajāšanai, būs jālemj Saeimai.

Kā ziņots, ģenerālprokurors Jānis Maizītis vēstulē Saeimas Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijai jau norādīja, ka prokuratūras lietvedībā ir

kriminālprocess par noziegumiem, par kuriem atbildība paredzēta Kriminālkodeksa un Krimināllikuma sadaļās, kas runā par saimnieciskiem noziegumiem, amatnoziegumiem, noziedzīgiem nodarījumiem tautsaimniecībā un valsts institūciju dienestā.

Emsis šajā kriminālprocesā pratināts kā liecinieks. Emsā un citu liecinieku liecības esot pretrunā ar citiem kriminālprocesā noskaidrotiem faktiem.

Jau ziņots, ka Emsis apturējis savu ārpolitisko darbību. Sākotnēji pēc liecību sniegšanas prokuratūrā Emsis pieļāva iespēju atkāpties no amata un nolikt deputāta mandātu, taču jau pēc nedēļas viņš domas bija mainījis un paziņoja, ka turpinās darbu.

Interneta medijs «Republika.lv» 24.augustā rakstīja, ka tuvākajā laikā Generālprokuratūra, iespējams, vērsīsies Saeimā ar lūgumu lemt par imunitātes noņemšanu Emsim, kurš tiekot turēts aizdomās par nelikumīgu naudas pieņemšanu.

Savukārt telekompānija TV3, atsaucoties uz tās rīcībā esošo informāciju, iepriekš pieļāva, ka tiesībsargu rīcībā varētu būt telefonsarunas ieraksts starp Emsi un pašlaik mājas arestā esošo Ventspils mēru Aivaru Lembergu par skandālu izraisījušās «traktora naudas» zādžību. Politīķis gan pieļāvumus par šādas sarunas esamību noraidījis.

POLICIJAS ZIŅAS

Laika posmā no 17. līdz 23. septembrim Preiļu rajona policijas pārvaldes dežūrdajā reģistrēti 35 dažādi notikumi, «Novadnieku» informē policijas pārvaldes priekšnieka palīdze Liēna Lāce.

Pagājušajā nedēļā policijā reģistrēti astoņi ceļu satiksmes negadījumi, no kuriem divos traumas guva cilvēki. Vēl reģistrētas četras zādžības, viens laupīšanas gadījums, divi tīšu vieglu miesas bojājumu nodarīšanas gadījumi, kā arī seši mantas tīšas iznīcināšanas vai bojāšanas gadījumi.

Livānos kādam patik izsist logu rūtis

17. septembrī iesniegums saņemts no 1948. gadā dzimušas sievietes. Livānu iedzīvotāja informēja policiju, ka viņai piederošajam dzīvoklim izsistas divas loga rūtis.

Nedēļas laikā saņemti vēl divi līdzīgi iesniegumi, abi reģistrēti 22. septembrī. Vienā no tiem iet runa par to, ka pakešu logs izsists Livānu mūzikas skolai, otrā gadījumā par dzīvoklim izsistu loga rūti sūdzējās kāda 1957. gadā dzimusi sieviete.

Sabojāja automašīnas tahometru

17. septembrī ar iesniegumu policijā griezās vēl kāds Livānu iedzīvotājs. 1980. gadā dzimušais vīrietis atklājis, ka viņam piederošajai automašīnai BMW-323 no vadības paneļa izrauts un sabojāts tahometrs.

No saimniecības ēkas izzagtas vērtīgas mantas

Policija uzsākusi kriminālprocesu par zādžību Livānos. 18. septembrī saņemts 1968. gadā dzimuša vīrieša iesniegums par to, ka no neaizsargātas saimniecības ēkas nozagtas vērtīgas viņam piederošas mantas – motorzāģis «Husqvarna 142», trimmeris «Husqvarna 343F», urbjmašīna «Relix», kas darbojas ar akumulatoru, kā arī elektrourbjmašīna «Klauss».

Automašīnu sadursmē cietusi gājēja

20. septembrī reģistrēts nopietns ceļu satiksmes negadījums. Preiļos kāds 1981. gadā dzimis vīrietis, vadot automašīnu Audi-80, netika galā ar savu transportlīdzekli un izraisīja sadursmi ar pretimbraucošo automašīnu Audi-100 Avant, kā rezultātā notrieca arī gājēju,

1945. gadā dzimušu sievieti. Minētā ceļu satiksmes negadījuma rezultātā bojātas abas automašīnas, bet gājēja guva traumas un medicīniskās palīdzības sniegšanai nogādāta Preiļu slimnīcas uzņemšanas nodaļā.

Auto avarēja, pasažieres guva traumas

20. septembris autovadītājiem bijusi neveiksmīga diena, jo arī Preiļu novada teritorijā reģistrēts nopietns ceļu satiksmes negadījums. Kāds 1984. gadā dzimis vīrietis, vadot automašīnu Audi-100 Avant pa ceļu Preiļi – Raunieši – Rožupe, neizvēlējās drošu braukšanas ātrumu. Pasažieris guva traumas un apgāzās. Šī transportlīdzekļa vadītājs un pasažieres – 1990. un 1989. gadā dzimušas jauniešas – negadījumā guva dažādas traumas un medicīniskās palīdzības sniegšanai tika nogādātas Preiļu slimnīcā.

Pieķerts pie stūres bez tiesībām

21. septembrī uz ceļa Livānu novada Turku pagasta teritorijā policijas darbinieki apturēja automašīnu BMW-316 un konstatēja, ka pie stūres esošajam vadītājam, 1974. gadā dzimušajam vīrietim nav autovadītāja tiesību.

Ar savu rīcību viņš bija izvairījies no Preiļu rajona tiesībsargu piespiedu soda (tiesību ierobežošana) izciešanas. Policija par notikumu uzsākusi kriminālprocesu.

Piekāva, atņēma telefonu un naudu

23. septembrī Livānos divi nepazīstami jaunieši piekāvusi kādu 1978. gadā dzimušu vīrieti, atņēmuši viņam piederošo mobilo telefonu Sony Ericsson un naudu 60 latu apmērā. Policija par notikumu atgādījumu uzsākusi kriminālprocesu.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

Cinās ar nelegālā alkohola izplatību

Līdz ar šovasar notikušajām izmaiņām likumdošanā jau pāris mēnešus policija var veiksmīgāk apkarot nelegālā alkohola izplatību, «Novadnieku» informē Preiļu rajona policijas pārvaldes priekšnieka palīdze Liēna Lāce.

Pēdējo divu mēnešu laikā policijai izdevies atklāt deviņas nelegālā alkohola tirdzniecības vietas. Astoņos gadījumos ir uzsāktā administratīvā lietvedība, bet vienā gadījumā uzsākts krimi-

nālprocess. Šajā laikā rajonā ir izņemti gandrīz 500 litri nelegālā alkohola un arī divas paštaisītas alkohola ražošanas iekārtas.

L.Lāce uzsver, ka liela daļa nelegālā alkohola tirdzniecības vietu tiek atklātas, sadarbojoties ar iedzīvotājiem, par ko policijas darbinieki izsaka atzinību. Arī turpmāk nelegālā alkohola apkarošanai tiks pievērsta tikpat liela vērība.

SPORTS

Finišējis Latgales 1. spiningošanas čempionāts

15. septembrī Ludzas rajona Šķaunes ezerā notika Latgales 1. čempionāts spiningošanā. Sacensībās piedalījās 14 komandas no visiem Latgales rajoniem. Katras komandas sastāvā ietilpa divas laivu ekipāžas ar diviem dalībniekiem katrā.

Laiks čempionāta dalībniekus nelutināja, jo jau krietni pirms pusdienlaika sāka līnāt, tāpēc sacensību dalībniekiem bija jāgūst ne tikai krietni lomi, bet arī jāparāda ista maksšķernieku izturība.

Sacensību noslēgumā izrādījās, ka komandu un ekipāžu rezultāti bija ļoti dažādi — no lielas līdzas līdz paprāvam asarim.

1. vietu ar kopējo zivju svaru 7,854 kg ieguva Ludzas tūrisma aģentūras komanda — Jānis Kondrāts, Intars Losevičs, Aivars Pūkliņš, Ēriks Kondrāts, 2. vietā ar zivju svaru 7,530 kg ierindojās SIA «Verems» 2. komanda, ko pārstāvēja Aivars Kāršenieks, Andris Skutāns, Nikolajs Kuzņecovs un Sergejs Bļinovs. 3. godpilno vietu sacensību tiesnieši piešķīra SIA «Verems» 1. komandai, kuras sastāvā startēja Jānis Deksnis, Juris Losāns, Genādijs Demjanovs un Staņislavs Bokta, ar noķerto zivju kopsvaru 5,966 kg. Jāteic, ka komandai par rezultātu jāpateicas tās dalībniekam Jānim Deksnim, kura noķertā līdaka svēra tieši 5,966 kg. Līdz ar to Jānis ieguva čempiona titulu individuālajā vērtējumā, ierindojoties 1. vietā.

Ekipāžu vērtējumā 1. vietu čempionātā ieguva SIA «Verems» 1. komandas ekipāža (Jānis Deksnis, Juris Losāns), 2. vietā — Ludzas tūrisma aģentūras ekipāža (Jānis Kondrāts, Intars Losevičs), 3. vietu izpelnījās SIA «Verems» 2. komandas ekipāža (Nikolajs Kuzņecovs, Sergejs Bļinovs).

Spiningošanas čempionāta veiksminieks Jānis Deksnis no «Verems» 1. komandas ar lielo lomu.

Spiningotāju vidū bija trīs komandas no Preiļiem — «Abramis» (Aivars Žugris, Viktors Vjaks, Broņislavs Plivda, Jānis Jančevs), «Āķis» (Artūrs Vilcāns, Jānis Pastars, Normunds Ivzāns, Aivars Prikulis) un Preiļu novada domes komanda (Vladimirs Ivanovs, Aldis Džeriņš, Leonids Valdons, Vitālijs Plivda), kuras ierindojās 6., 10. un 14. vietā.

Uzvarētājas komandas, ekipāžas un individuālie lielāko lomu ieguvēji saņēma organizatoru sarūpētās balvas — kausus, piemiņas veltes, diplomus un pārsteiguma balvas.

Čempionāta organizētājs — Latvijas Maksšķernieku sporta federācija, un atbildīgais organizators — Elgasts Dimants, pateicas sacensību dalībniekiem par izturību un piedalīšanos, aicinot maksšķerniekus gatavoties čempionātam nākošajā gadā.

M. Paegle, sabiedrisko attiecību speciāliste

NOVADNIEKS

RUBRIKAS: DAŽĀDI, PĒRK, PĀRDOD, MAINA, MEKLĒJU DARBU.

PRIVĀTSLUDINĀJUMS. **Cena Ls 1,50** (ar PVN).

Rubrika

Derīgs līdz 27. septembrim.

T	ā	i	r	.
---	---	---	---	---

Talonā jāieraksta sludinājums tikai par VIENU objektu.

Aizpildīšanas noteikums: viena rūtina — viena zīme.

Iesniedzēja vārds, uzvārds

Adrese, tālr.

Vai sludinājumu ievietot interneta mājas lapā? Jā Nē

Maksa Ls 0,40 (ar PVN).

Jāiesniedz tikai laikrakstā publicētais kupons, kopētus un pa faksu sūtītus nepieņemsim.

Sludinājumus «Novadniekā» pieņem Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālr./fakss 53-07057.

Par Ls 1,50 NETIEK PUBLICĒTI: apsveikumi, līdzjūtības, pateicības, sludinājumi par individuālo uzņēmējdarbību, iepazīšanos, zemes, sertifikātu, kokmateriālu, malkas pirkšanu un pārdošanu vairumā, telpu īrēšanu un izīrēšanu privātvajadzībām, dzīvokļu un māju pirkšanu un pārdošanu, celtniecības materiālu pirkšanu un pārdošanu, automašīnu pirkšanu un pārdošanu, l/s produktu pirkšanu un pārdošanu vairumā. Nosauktajām publikācijām cita cena.

Svētki tiem, kas ir savādāki

Biedrības «Baltā māja» dienas aprūpes centra audzēkņi piedalījās 5. Starptautiskajā māksliniecišķās pašdarbības festivalā «Solis» personām ar intelektuālās attīstības traucējumiem. Dailes teātri Rīgā uz festivālu pulcējās 24 kolektīvi — 500 dalībnieki no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Krievijas un Slovērijas. «Solis» ir vienīgais Baltijas valstīs, kas aptver tik daudzveidīgu mākslas veidu spektru un dod iespēju cilvēkiem ar invaliditāti tikt, lai dalītos pieredzē un izjustu atkalredzēšanās prieku. Festivāla mērķis ir veicināt cilvēku ar intelektuālās attīstības traucējumiem integrāciju sabiedrībā, izmantojot mākslu kā saprašanās tiltu.

Katram kolektīvam iepriekš bija jāiesūta video materiāls, kuru noskatoties, festivāla vērtēšanas komisija lēma par piedalīšanos festivalā. Livānu dienas aprūpes centra audzēkņi, audzinātājas un vecāki festivālā piedalījās ar filmu «Emila versija» pēc Astrīdas Lindgrēnas darba motīviem. Dienas centrā ir

sava teātra studija, kurā audzēkņi ar pedagogu līdzdalību iestudē teatrālus uzvedumus vieglajā valodā, un pēc uzveduma «Emila nedarbi» tapa filma «Emila versija». Filmu mūsdienīgā versijā sagatavoja biedrības «Latgales jaunieši» dalībnieki, to uzņēma lauku viensētā Rožupes pagastā ar dienas aprūpes centra kolektīva un biedrības «Latgales vārti» atbalstu.

Ar mākslas palīdzību mēs vēlamies mainīt sabiedrības viedokli par cilvēkiem ar intelektuālās darbības traucējumiem. Sabiedrība var būtiski palīdzēt šādiem cilvēkiem, radot iespēju nodarboties dažādās mākslas jomās. Cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem var piedāvāt savu oriģinālo skatījumu un izpildījumu, tādējādi papildinot mākslas daudzveidību. Svētkus gaida visi, arī tie, kuri šajā pasaulē ienākuši savādāki — cilvēki ar invaliditāti.

S. Kokina, biedrības «Baltā māja» dienas centra vadītāja

Skrējiens ar asām izjūtām

Kādā no septembra pēcpusdienām Vārkavas vidusskolā uz skrējienu «Vārkavas bezceļi» pulcējās 75 sportisti no pašu novada un kaimiņu pašvaldībām. Skriešanas trase ved septiņu kilometru garumā, gan pa asfaltētu ceļu, gan plāvu, mežu un purvu. Kopvērtējumā starp vīriešiem pirmās trīs vietas ieguva Edgars Prusaks no Preiļiem, Ilmārs Vaivods no Vārkavas novada, Aivars Žugris no

Preiļiem. Dāmu konkurencē uzvarētāju trijnieks sarindojās šādā secībā: Anna Kivleniece no Vārkavas pamatskolas, Māriete Pujiņa no Vārkavas novada, Agnese Smoļenska no Vārkavas vidusskolas. Dalībnieki saņēma diplomus, bet uzvarētāji — Vārkavas novada domes sarūpētos kausus un balvas. Šis sportiskās aktivitātes ideja radusies pagājušajā gadā, ekstrēmais skrējiens notika jau otro reizi.

Preiļu 1. pamatskolas jauno futbolistu panākums

No Latvijas skolu kausa izcīņas finālturnīra futbolā, kas risinājās Rīgā sporta bāzē «Ķeizarmežs» no 7. līdz 9. septembrim, gandarīti atgriezās Preiļu 1.pamatskolas jaunie futbolisti. Un kā gan ne, ja par izcīnīto 2. vietu mājup pārvests skaists kauss, medaļas un katram balvā lieliska futbola bumba.

Zēni par nokļušanu līdz finālturnīram sākumā uzvarēja Latgales zonā, jaunākajā — 1995. gadā un vēlāk dzimušo grupā, un iekļuva to 12 komandu skaitā, kuras ieguva tiesības pārstāvēt savu skolu finālturnīrā. Priekšsacīkstēs, lai varētu spēlēt par galveno balvu, bija jāizcīnā 1. vieta, ko zēni arī izdarīja, ar 3:2 pieveicot Centra sākumskolu, ar 5:1 — Raunas pamatskolu, 1:0 — Zolitūdes ģimnāziju un piekāpjoties ar 1:2 Teteles pamatskolai, kura pamanījās zaudēt visas pārējās spēles. Finālā pretī stājās kurzemnieki — Tukuma 1. pamatskola. Galvenajai spēlei jau vairs pulvera nepietika, nācās atzīt pretinieka pārākumu ar rezultātu 6:0. Ar pašatdevi un ciņas sparū spēles

Preiļu 1. pamatskolas komanda kopā ar treneri Viktoru Martinovu priecājas par uzvaru.

izcēlās Lauris Sparāns, Valentīns Kondratjevs un Dairis Bufals, bet ne mazāks arī Laura Zalāna, Ervi-

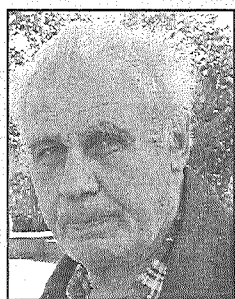
na Rusiņa, Vladislava Afanasjeva, Iļjas Mitrofanova, Sandra Vaivoda, Anda Pizeļa, Māriņa Lisova,

Kristapa Brīvera ieguldījums panākuma kaldināšanā. Zēni meistarību slīpē Preiļu rajona BJSS pie

trenera Viktora Martinova.

L.Valdonis, sporta metodists

Kā jūs vērtējat valdības darbu arvien augošas inflācijas apstākļos?

Pēteris Buceniķis, Līvānu iedzīvotājs:

— Dzīvojam nabadzībā, ko citu var teikt. It īpaši grūti klājas cilvēkiem laukos, kur ienākumi nav tik augsti. Cik tad pensionāriem tā «aldziņa» liela? Vai ar to var izdzīvot? Protams, ka nevar. Pats esmu pensionārs un zinu, kā ir. Par ministriem runājot, domāju tā – ja vienus aizdzīs projām, otru tādus pašus pieņems. Jācieš un kaut kā jādzīvo.

Marija Aleksejeva, Preiļu iedzīvotāja:

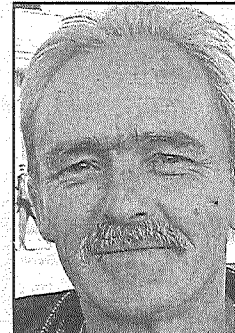
— Kas tad cits, ja ne valdība to inflāciju tik lielu ir padarījusi. Tauta te nemaz nav vainojama, jo cilvēki jau grib tikai normāli dzīvot. Pa televizoru dzirdēju, ka Saeimas prezidija priekšsēdētāja amata kandidāts solīja algas palielināt. Kam? Saeimas deputātiem, bet tauta viņiem visiem ir pēdējā vieta.

Strādāju akciju sabiedrībā «Preiļu siers». Nopelnu un līdz šim varēju iztikt, arī par dzīvokli samaksāt. Nevaru iedomāties, kā izdzīvos pensionāri, ja par apkuri vajadzēs vēl vairāk maksāt. Man liekas, valdību vajadzētu kārtīgi padzenāt, lai beidzot sākt par cilvēkiem domāt.

Lienīte Ziemeļe, Vārkavas novada Upmalas pagasta iedzīvotāja:

— Ar politiku saistītos jautājumos neiedziļinos, bet augstā inflācija skar ikvienu no mums. Šajā sakarā valdības darbu es augstu nevērtēju, viņi nerēķinās ar vidējā līmeņa cilvēkiem un viņu dzīves apstākļiem. Domā vairāk pa virsu, jo tiem, kam ir labi, arī turpmāk būs labi, bet, kam grūti, klāsies vēl grūtāk. No ministru maiņas arī nekā labāks nebūs. Vārbūt tikai lielāks haoss sāksies.

Timofejs, Riebiņu iedzīvotājs:

— Valdība vispār neko nedara, lai tautai labāk klātos. To es pats savā dzīvē izjūtu. Strādāju, nopelnu, bet, ka labāk būtu – tas nav jūtams. Ministri gudrus tēlo, bet tikai pašu labumam, lai algas un prēmijas lielākas būtu. Nākamgad būšot lielāka minimālā alga, bet tikai par pāris desmitiem latu. Toties sev algas vairākas reizes palielina. Kā nav kauns teikt, ka trīs tūkstoši latu esot par maz, vajagot četrus tūkstošus! Man šķiet, ka nepieciešama stingra rīcība, pilnīga varas maiņa, jo pašlaik tikai mainās viens ar otru sēdekļiem, bet labuma nekāda.

Gunārs, Pelēču pagasta iedzīvotājs:

— Par valdību maz ko varu teikt, jo vairākus gadus biju projām no Latvijas, strādāju ārzemēs. Biju peļņā vairākas valstis, tagad atgriezos no Vācijas. Ja tepat būtu varējies normāli nopelnīt, protams, ka projām nebūtu braucis. Tāpēc uzskatu, ka valdība nav pietiekami darījusi, lai cilvēkiem dzimtenē labi klātos. Pašlaik ceru atrast darbu tepat Preiļu rajonā, lai nebūtu jāatstāj Latvija.

L. Kirillova
A. Dzerkaļa foto

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

Cienījamie klienti!

28. septembrī no 9.00 līdz 16.00 sakarā ar plānotajiem rekonstrukcijas darbiem tiks pārtraukta elektroenerģijas piegāde **Preiļu rajonā:**

Turku pagastā

●TP-5522 Kaijas

Līvānos

29. septembrī no 9.00 līdz 16.00

●TP-5522 Brīvības iela 3-28, Kr.Valdemāra iela 17, 19, 20, Stadiona iela 1-17, Latgales iela 9b

Informācija: 65381192

Atvainojiet, ja rodas neērtības.

Latgales plānošanas reģions paziņo, ka 2007. gada 3. oktobrī Preiļu rajona padomes telpās plkst. 11.00 notiks Latgales plānošanas reģiona Attīstības padomes sēde, kurā tiks izskatīts jautājums par Latgales plānošanas reģiona teritorijas plānojuma 2006. - 2026. gadam apstiprināšanu.

Dziedniece Gaļina Baisaitova ārstē nervu slimības, galvassāpes, impotenci, anurēzi, osteohondrozi, atrisina ģimenes problēmas, zilē uz kārtīm, kafijas biežumiem, noņem lāstus, nosaka ūdens āderu zonas. Sert. nr. LA001-01-06. Daugavpils ielā 66, Preiļi. Tālr. 28717345.

SIA «SERNO 777»
veikalā «LĪVĀNI»
vajadzīgi: veikala vadītāja un divas pārdevējas. Pieteikties pa tālr. 28608250 vai 29592918.

SIA «Madonas slimnīca»
PIEDĀVĀ:
gūžas un ceļa locītavu totālu endoprotezēšanu, izmantojot kinemātiskās navigācijas iekārtu. Pacientiem, kuri apmaksā 50% no pakalpojuma tarifa, operācija iespējama 2 - 3 mēnešu laikā. Tālr. 64860586 - ambulatorās nodaļas reģistratūra.

Z/s «Mazputnēni»

27. septembrī pārdos jaunputnus un dējējvistas Līvānos 8.00, Rožupē 8.30, Rudzātos 8.50, Priekuļos 9.10, Sutros 9.30, Ančķinos 10.00, Vārkavā I 10.20, Vārkavā II 10.40, Raudaukā 11.10, Pelēčos 11.30, Ārdavā 11.50, Aglonā 12.10, Rušonā 12.30, Aglonas stacijā 12.50, Aizkalnē 13.10, Preiļos 13.40, Riebiņos 14.10, Stabulniekos 14.30, Galēnos 14.50, Siļukalnā 15.00.
Tālr. 29219051

Vajadzīgi **GALDNIĒKI** Preiļos. Samaksa pēc vienošanās.
Tālr. 26546606.

30. septembrī Aglonā uz Cīriša ezera risināsies pagasta čempionāts spīningošanā. Pulcēšanās pludmalē pie vidusskolas plkst. 8.00. Ir iespēja pieteikt arī laivas. Sīkaka inf. pa tālr. 29910288 (Andris).

Pārdod

OPEL ASTRA 1,6 I, 1992. g., tumši pelēka, hidrostūre, centr. atslēga, TA. Cena Ls 500. Tālr. 26139218;

Klavieres «BELARUS». Cena Ls 250. Tālr. 22362647;

BMW 520 (līdz 24 v, TA, 1991.g. izl., 1600 EUR). T.26248262;

BMW 524 TD (1991.g. izl., TA līdz 10.2007. ABS, kondicionieris, stereo, CD) vai maina pret a/m (dizeli). T.26812395;

BMW 525 (1988.g. izl., pelēkā krāsā, TA, teicamā stāvoklī, Ls 1500). T.25967401;

BMW 525 (24 vārstu, 1990.g. izl., TA, ļoti labā tehniskā un vizuālā stāvoklī, 2100 EUR). T.26597085;

CHRYSLER VOYAGER (1995.g. izl., 3,3, gāze - benzīns, 7 vietas, automātiskā ĀK, signalizācija, el. stikli, spoguļi, gaisa spilveni, stereo, TA). T.28357080;

FORD FIESTA (1990.g. izl., 1,6, sarkana, normālā tehniskā stāvoklī). T.26435475;

FORD GALAXY (1998.g. izl., 2,8 I, automātiskā ĀK, pilnpiedziņas, tikko no Vācijas). T.26312094;

FORD GALAXY (2,0i, 1996.g. izl., kondicionieris, el. spoguļi, stikli, teicamā stāvoklī, spoilers). T.29414603;

FORD SCORPIO (2,0, DOCH, 1995.g. izl., gāze - benzīns, el. pakete, koka imitācija, lūka, luksturi, 2 Air Bag, TA, 2550 EUR). T.29477247;

FORD SCORPIO (2,8i, 1987.g. izl., bez TA, lēti vai rezerves daļām). T.26849512;

FORD SIERRA (2,3 D, 1990.g. izl., TA līdz 20.06.07., labā stāvoklī, jauna, AKB, diski). T.26617790;

FORD TRANSIT (100 I, 1988. g. izl., 2,5 D, augstais, garais, kravas, bez TA). T.29267696;

GAZ 51 (1954. g. izl., braukšanas kārtībā). T.29446589;

HYUNDAI STANEX (8+1 vieta, 2000. gada, tumši zaļa, 2,5 dizelis, 2 kondicionieri, jauna TA, 7500 EUR). T.29105688;

MAZDA 323 (1987.g. izl., TA, ekonomiska, 1,7 dizelis, lēti). T.29484940;

MERCEDES (1997.g. izl., 2,5, dizelis, mehāniskā ĀK, sudraba krāsā). T.29327602;

MERCEDES 124 W (teicamā stāvoklī, Ls 1000) vai maina ar piemaksu. T.25518280;

MERCEDES BENZ 200 (1989.g. izl., 2,0 dizelis, TA, teicamā tehn. stāvoklī) vai maina. T.29275858;

MITSUBISHI GALANT (1992.g. izl., 1,8i, jauna TA, lietie diski, Ls 900). T.22038024;

MITSUBISHI PAJERO (džipu, 1993.g. izl., dizelis). T.29327602;

MITSUBISHI SPACE WAGON (2,0i, 1991.g. izl., lietie diski, TA, 7 vietas, Ls 550). T.26597085;

NISSAN ALMERA (2,0, dizelis, 1999.g. izl., 4,5 - 7,5 I, viss elektro, kondicionieris, signalizācija). T.26423471;

NISSAN SANNY (1991. - 92. g. izl., pelēkā metāliskā krāsā, ziemas riepas, TA, signalizācija, Ls 550). T.26367901, 22444854;

OPEL CALIBRA (1992.g. izl., el. spoguļi, el. lūka, apsildāmie spoguļi, hidrostūre, lietie diski, centrālā atslēga, signalizācija, TA līdz 11.2007., 1600 EUR). T.28664054;

OPEL KADETT (1,7 dizelis, var atsevišķi motoru). T.26195573;

Irē

1 vai 1,5 istabas dzīvokli Preiļos ar ērtībām, var būt mēbelēts. Tālr. 29819449.

PERK zemi ar smiltis, grants un dolamita iegulām.
Tālr. 26492576.

Atjaunošanas un restaurācijas nolūkos **PERK** veclaicīgas mājas (piem., guļbūves arī prom vešanai), senas mājvietas. Zvanīt 29167900 e-mail: telmas@inbox.lv vai rakstīt: Kaspars Skrastiņš, Elizabetes iela 41/43, abon.k. 62, Rīga, LV-1010.

AICINA DARBĀ GALDNIĒKUS.

Augsta apmaksā, nodrošina ar transportu.
Tālr. 26163708, 29418945.

Pērk mežu ar zemi, cirsma visā Latvijā.

Var bez zemesgrāmatas. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 22009990.

SIA «RANKO» licencēta kautuve iepērk liellopus, jaunlopus un aitas. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 26333669 (Nina), 29161121 (Juris).

Tik daudz bija sapņu tev, māmuliņ, Ejoj saules pielietā takā. Nu zvaigznīte esi, kas tumsā spīd, Sirds tava vienmēr mūs sargās. **Izsakām visdziļāko līdzjūtību Jurim Urtānam, no MĀTES uz mūsu atvadoties.**
Preiļu slimnīcas kolektīvs

Kaut pa vistālāko ceļu Viena aizgāji, māt, Es vienmēr būšu tev līdzās, Tu vienmēr būsi man klāt. **Izsakām visdziļāko līdzjūtību Gaļinai Kapustjonokai, MĀTI mūžībā pavadot.**
Preiļu slimnīcas kolektīvs

Prāts negrib noticēt, Sirds nesaprot, Kam pēkšņi apdzisusi Tava diena, māt! **Sāpju bridī esam kopā ar Juri Urtānu, MĀTI smiltajā guldot.**
Līvānu novada Rožupes KN un Rožupes KN vidējās paaudzes deju kolektīvs

Zvaigznes neizgaist, tās tālumos rit Un deg, un mūžīgi debesīs mirdz. Arī no cilvēka paliek – Mūža darbs, ko sildījusi sirds. **Izsakām līdzjūtību Jurim Urtānam, MĀTI mūžībā pavadot.**
Preiļu novada dome

Cilvēka mūžs ir līdzīgs koklei – Satrūkst stīga un viss ir kluss... **Izsakām visdziļāko līdzjūtību Grigorijam Semjonovam, MĀTI mūžībā aizvadot.**
VSAA Preiļu nodaļas kolektīvs